

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPRÁVA

o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu
Slovenskej republiky za rok 2008

Bratislava
marec 2009

Obsah

Zoznam používaných skratiek	3
Úvod	4
1 Kontrolná činnosť NKÚ SR za rok 2008	5
1.1 Zameranie kontrolnej činnosti	5
1.2 Výsledky kontrol vo výdavkovej časti verejného rozpočtu	5
1.2.1 Tematické kontrolné akcie	5
1.2.2 Kontroly hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu SR vyčlenenými na plnenie vybraných programov, dodržiavania zásad programového rozpočtovania a kontroly výkonnosti	9
1.2.3 Kontroly dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom	10
1.2.4 Kontrolné akcie zamerané na správnosť zostavenia záverečných účtov vybraných kapítol za rok 2007	11
1.2.5 Výsledky kontrol európskych fondov	12
1.3 Výsledky kontrol v príjmovej časti verejného rozpočtu	14
1.4 Výsledky kontrol v oblasti územnej samosprávy	17
1.5 Výsledky kontrol plnenia opatrení prijatých na základe predchádzajúcich kontrol	19
1.6 Charakteristika výsledkov kontrol a ich realizácie	19
2 Ostatné činnosti NKÚ SR	23
2.1 Stanoviská a správa NKÚ SR pre NR SR	23
2.2 Plnenie funkcie vnútorného audítora EUROSAI	23
2.3 Určenie audítora ročnej účtovnej závierky NBS	24
2.4 Súčinnosť s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi	24
2.5 Stanoviská a odporúčania NKÚ SR v pripomienkovom konaní	24
2.6 Vybavovanie podaní fyzických osôb a právnických osôb	25
2.7 Styk s verejnosťou	27
2.8 Medzinárodné aktivity	28
3 Hospodárenie a ľudské zdroje	31
3.1 Rozpočtové hospodárenie NKÚ SR v roku 2008	31
3.2 Vnútorný audit	32
3.3 Ľudské zdroje	32
4 Aktivity NKÚ SR plánované na roky 2009 - 2011	33
Záver	34

Zoznam používaných skratiek

CÚ	Colný úrad
CR SR	Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky
EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
EUROSAI	Európska organizácia najvyšších kontrolných inštitúcií
EDA	Európsky dvor audítorov
FNM SR	Fond národného majetku Slovenskej republiky
GP SR	Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
INTERREG III	Iniciatíva Spoločenstva týkajúca sa transeurópskej spolupráce na podporu harmonického a vyváženého rozvoja európskeho priestoru
INTOSAI	Medzinárodná organizácia najvyšších kontrolných inštitúcií
MDPT SR	Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NBS	Národná banka Slovenska
NKI	najvyššie kontrolné inštitúcie
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
SPF	Slovenský pozemkový fond
SPP, a.s.	Slovenský plynárenský priemysel, a. s.
SR	Slovenská republika
vláda	vláda Slovenskej republiky
VPS	Všeobecná pokladničná správa,
VÚC	vyšší územný celok
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky

Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky za rok 2008

Úvod

Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti NKÚ SR za rok 2008 je predkladaná NR SR podľa čl. 62 Ústavy SR č. 460/1992 Zb. v znení jej zmien a doplnkov a § 5 ods. 5 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NKÚ SR“).

NKÚ SR v roku 2008 pokračoval, v súlade so zákonom o NKÚ SR a koncepciou a stratégiou rozvoja NKÚ SR na roky 2007 – 2012, v rozvíjaní kontrolnej činnosti, výsledky ktorej potvrdili, že kontrolované subjekty ocenili konštruktívny prístup NKÚ SR a využili výsledky kontrol na zlepšenie svojej činnosti. Pri rešpektovaní základnej požiadavky zachovania objektivity hodnotenia plnil úrad aj poradenskú funkciu kontroly, ktorá je z hľadiska jej prínosu pre skvalitnenie hospodárenia s verejnými financiami veľmi dôležitá. Na základe vykonaných kontrolných akcií sa v mnohých prípadoch podarilo prijať systémové opatrenia na riešenie existujúcich problémov.

Výsledky kontrolnej činnosti v oblasti samosprávy boli ocenené zo strany kontrolovaných subjektov a stali sa významným podkladom pre prijatie opatrení smerujúcich k zlepšeniu stavu v hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladania s verejným majetkom v ich pôsobnosti. Profesionálny prístup zo strany kontrolórov NKÚ SR k zástupcom samosprávy ocenili aj samosprávne organizácie, ako Združenie miest a obcí Slovenska, pričom výsledky kontrol v samospráve boli prezentované na rôznych konferenciách a iných podujatiach, v regionálnych samosprávnych združeniach a boli pravidelne zverejňované i v časopisoch týkajúcich sa územnej samosprávy.

Osobitnú pozornosť úrad venoval tvorbe plánu kontrolnej činnosti na rok 2009 a na nasledujúce trojročné obdobie. Kontrolná činnosť bude na základe skúseností z tohto i predošlých rokov zameraná predovšetkým na kontrolu fondov EÚ, na vykonávanie kontroly výkonnosti a na celospoločenské a aktuálne témy.

V súlade so zákonom o NKÚ SR úrad v hodnotenom roku cieľavedome prispôboval a plnšie uplatňoval medzinárodné štandardy kontrolnej činnosti používané v Európskej únii na podmienky v SR s cieľom zvyšovania kvality kontrolnej činnosti a odbornej spôsobilosti kontrolórov. S týmto zámerom využil aj služby externej auditorskej spoločnosti v rámci projektu „Poskytnutie technickej asistencie NKÚ SR pri uplatňovaní Európskych vykonávacích smerníc pre kontrolné štandardy INTOSAI“.

V hodnotenom roku NKÚ SR zodpovedne pristupoval k plneniu svojich zákonom vymedzených povinností voči NR SR. Okrem kontroly, ktorú vykonal na základe jej uznesenia, iniciatívne predložil na rokovanie jej pléna napr. Správu o efektívnosti využívania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, ktorá bola podkladom pre prijatie systémových opatrení v tomto smere.

Aj v roku 2008 venoval NKÚ SR zvýšenú pozornosť aj zlepšeniu materiálo-technického vybavenia pracovného prostredia pre zamestnancov úradu a vytváraníu podmienok pre skvalitňovanie medziľudských vzťahov.

1 Kontrolná činnosť NKÚ SR za rok 2008

1.1 Zameranie kontrolnej činnosti

NKÚ SR je podľa zákona o NKÚ SR štátny orgán, ktorý je vo svojej kontrolnej činnosti nezávislý, viazaný len zákonom. Jeho kontrolnú pôsobnosť upravuje zákon o NKÚ SR. Svoju kontrolnú činnosť vykonáva z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.

V roku 2008 vykonal NKÚ SR 78 kontrolných akcií v oblasti verejných prostriedkov a majetku v 343 subjektoch. Viaceré kontrolné akcie mali kombinovaný charakter, čo znamenalo, že popri kontrole hospodárenia s verejnými prostriedkami a majetkom boli zároveň orientované aj na kontrolu výkonnosti, resp. kontrolu plnenia opatrení na nápravu z predchádzajúcich kontrol. Z hľadiska vecnej orientácie 31 kontrolných akcií malo tematický charakter a 20 kontrolných akcií bolo zameraných na kontrolu hospodárenia s verejnými prostriedkami a majetkom. Na kontrolu plnenia opatrení prijatých na základe predchádzajúcich kontrol NKÚ SR bolo zameraných 11 kontrolných akcií. V oblasti kontroly európskych fondov NKÚ SR vykonal 8 kontrolných akcií, vrátane 5 kontrolných akcií vykonaných z pozície orgánu vydávajúceho vyhlásenia o ukončení pomoci z európskych fondov. Formou kontroly výkonnosti NKÚ SR realizoval 8 kontrolných akcií, vrátane kontrol, ktoré boli zamerané na hospodárenie s prostriedkami verejného rozpočtu, vyčlenenými na plnenie vybraných programov a na dodržiavanie zásad programového rozpočtovania. Okrem toho NKÚ SR vykonal 4 kontrolné akcie správnosti zostavenia záverečných účtov vybraných kapitol štátneho rozpočtu SR.

Jednotlivé kontrolné akcie boli realizované v intenciách požiadaviek vyplývajúcich zo zákonom vymedzenej vecnej pôsobnosti, z potrieb harmonizácie činnosti NKÚ SR s NKI štátov EÚ, požiadaviek a podnetov NR SR, ako aj iných orgánov a občanov s osobitným zreteľom na primerané zastúpenie kontrolných akcií zameraných na kontrolu plnenia opatrení, prijatých na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcimi kontrolami. NKÚ SR vykonal v roku 2008 aj mimoriadne kontrolné akcie na základe uznesenia NR SR alebo odporúčania vlády.

1.2 Výsledky kontrol vo výdavkovej časti verejného rozpočtu

1.2.1 Tematické kontrolné akcie

V roku 2008 NKÚ SR vykonal 31 tematických kontrolných akcií zameraných na problematiku rekonštrukcie čistiarní odpadových vôd a kanalizácie, privatizácie štátneho podniku, realizácie investičných akcií, poskytovania štátnej pomoci, financovania cestovného

ruchu, zavedenia eura, poskytovania reštitučných náhrad a pod. Vykonanými kontrolami boli zistené niektoré systémové problémy a príčiny vzniku nedostatkov. Získané boli aj niektoré kontrolné poznatky, ktorých využitím bude možné riešiť tieto nedostatky. Pri týchto kontrolách bolo zistené, že kontrolované subjekty často porušovali aj všeobecne záväzné právne predpisy.

Napríklad **kontrola prípravy a realizácie investičných akcií (stavieb)** vykonaná v 7 vybraných rozpočtových kapitolách a v 15 vybraných stavbách poukázala na nesprávny postup obstarávateľov pri zabezpečovaní investičného procesu. V rezortoch sa opakovane menili koncepcie a zámery v oblasti investícií, stavby boli často nedostatočne a neodborne pripravované a zakladali sa na základe neujasnených potrieb a požiadaviek. Stavebný zámer bol pri niektorých stavbách spracovaný nedôsledne a v jednom prípade nebol predložený na štátnu expertízu. Projektová dokumentácia stavby bola spracovaná so značným časovým odstupom od spracovania stavebného zámeru a bol zistený aj podstatný rozdiel výšky stavebných nákladov uvádzanej v stavebnom zámere a v projektovej dokumentácii, hoci boli spracované v rovnakom časovom období. Opakovane sa vyskytli prípady vypracovania projektovej dokumentácie stavby, ktorá nakoniec nebola realizovaná.

V oblasti realizácie stavieb sa najčastejšie zisťovalo nepostačujúce zabezpečenie financovania stavby a predlžovanie lehoty výstavby z dôvodu pozastavenia prác pre nedostatok finančných prostriedkov, čo v konečnom dôsledku znamenalo vždy zvyšovanie nákladov na stavbu vplyvom zvyšovania cien prác a dodávok. Nedostatočné zmluvné zabezpečenie realizácie spôsobovalo nedodržovanie zmluvných podmienok objednávateľom a aj zhotoviteľom. Takmer pri žiadnej zo stavieb, ktorých začatie obstarávania schvaľuje vláda a ktoré boli realizované v čase kontroly, nebola dodržaná cena uvedená v dokumente predloženom na jej rokovanie. Najčastejšími príčinami tohto stavu boli dodatočne dohodnuté práce alebo predlžovanie lehoty výstavby, boli však zistené aj prípady fakturovania v cenách, ktoré boli v rozpore so zmluvou.

V oblasti preberania stavieb a ich zaradovania do majetku sa nedostatky týkali najmä prietáhov v odstraňovaní vád a nedorobkov po ukončení diela, nezadržania prostriedkov stavebníkom v takej výške ako určuje zákon o verejných prácach a neuplatnenia zmluvne dohodnutých sankcií stavebníkom za nedodržanie zmluvného termínu. V inom prípade sankcie neboli v zmluve vôbec dohodnuté. Ďalej bolo zistené nezaradenie stavby do majetku počas dlhšej doby, napriek vydaniu kolaudačného rozhodnutia a jej užívaniu, alebo jej zaradenie do majetku v nesprávnej obstarávacej cene a nevykonanie záverečného technického a ekonomického hodnotenia stavby v termínoch podľa zákona o verejných prácach.

Závažné nedostatky boli zistené aj pri **mimoriadnej kontrole dodržiavania zákonnosti, správnosti a preukázateľnosti postupu Slovenského pozemkového fondu** pri poskytovaní reštitučných náhrad oprávneným osobám a pri realizácii zámenných zmlúv uskutočnených v rokoch 2004 -2007, ktorú NKÚ SR vykonal na základe odporúčania vlády. Touto kontrolou bolo napr. zistené, že SPF dôsledne nezabezpečoval správu registratúry podľa zákona o archívoch a registratúrach. V predložených archívnych spisoch chýbali právoplatné rozhodnutia príslušného orgánu štátnej správy, ocenenia a znalecké posudky preukazujúce hodnotu pôvodne odňatého majetku. Reštitučné zmluvy neboli uzatvárané v zákonom stanovenej lehote, chýbali súhlasy oprávnených osôb a niektoré zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom boli uzavreté skôr ako dohoda o rozsahu a spôsobe náhrady. V rámci schvaľovania zmlúv boli oprávneným osobám vydané pozemky vo väčšej výmere a hodnote, než na aké mali nárok.

Kontrolou dodržiavania zákonnosti pri vydávaní cirkevných majetkov v rokoch 2004 - 2007 bolo preukázané, že SPF nepostupoval v súlade so zákonom o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam a zákonom o navrátení vlastníctva k nehnuteľnostiam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam, resp. konal nad ich rámec. Dohody o vydaní vecí boli uzatvárané oneskorene. SPF vydal majetok na základe výzvy, ktorá bola na SPF predložená po uplynutí prekluzívnej lehoty neoprávnenou osobou. Kontrolou cirkevných reštitučných spisov boli zistené viaceré nedostatky a chýbajúce podstatné náležitosti dokumentácie.

Kontrolou správnosti postupu SPF pri realizácii zámenných zmlúv bolo zistené, že niektoré zámenné zmluvy neboli realizované hospodárne, efektívne a účelne a že tieto neboli uzatvárané v súlade so Zásadami vydanými na základe uznesenia vlády a zákona o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom, resp. uzatvárané vo verejnom záujme, ale v osobnom záujme žiadateľov.

Kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami a majetkom štátu a Fondu národného majetku SR v procese privatizácie Slovenského plynárenského priemyslu, a. s., ktorú NKÚ SR vykonal na základe uznesenia NR SR boli zistené nedostatky v archivácii dokumentácie súvisiacej s procesom privatizácie SPP, a. s. Napriek jej dôležitosti a významnosti MH SR v období privatizácie zanedbalo a dôsledne neplnilo povinnosti na úseku správy registratúry. Chýbala dokumentácia o výbere finančného poradcu a o finančných úhradách za výkon jeho činnosti, výhodnosti jednotlivých ponúk, originálne písomné doklady, súťažná dokumentácia, dokumentácia o určovaní predpokladanej ceny predmetu obstarávania a pod.

Pri vynakladaní finančných prostriedkov za činnosť finančného poradcu neboli vytvorené podmienky na zabezpečenie maximálnej hospodárnosti, čo potvrdili skutočne vynaložené náklady na jeho činnosť oproti ponuke vo verejnej súťaži a nezrovnalosti pri fakturačných vzťahoch za tieto služby. V dôsledku uvedených skutočností boli zistené nevhodné vynaložené náklady.

Zovšeobecnené poznatky z vykonanej kontroly nasvedčujú tomu, že neboli dostatočne presadzované oprávnené a primerané záujmy štátu zo strany predstaviteľov štátu a finančných poradcov, najmä pri príprave zmluvy o predaji akcií, akcionárskej zmluvy a mandátnej zmluvy medzi MH SR a finančným poradcom.

Uvedené nedostatky boli zistené napriek tomu, že kontrolu privatizácie vykonal NKÚ SR už aj v predchádzajúcom období a k zisteným nedostatkom boli prijaté opatrenia. Kontrola vykonaná v roku 2008 ale ukázala, že účinnosť prijatých opatrení bola nízka, čo sa prejavilo v pretrvávajúcom nedostatku.

Nedostatky boli zistené aj v rámci **kontroly systému poskytovania verejných prostriedkov štátneho rozpočtu SR v rámci štátnej pomoci v rezorte MP SR za roky 2005 a 2006**, pri ktorej NKÚ SR zistil systémové nedostatky v celom procese poskytovania verejných prostriedkov podnikateľským subjektom a systémové nedostatky v oblasti tvorby, vedenia, aktualizácie a využívania databázy dlžníkov pri poskytovaní verejných prostriedkov v rezorte pôdohospodárstva. Kontrolou dokumentácie o poskytovaní štátnej pomoci boli zistené neúplné doklady a písomnosti súvisiace s poskytnutou podporou, prípady neoprávnené poskytnutých prostriedkov vyplatených v rámci pomoci, financovanie reklamy súkromných podnikateľských spoločností a pod. Závery tejto kontroly poukázali na to, že v celom systéme poskytovania štátnej pomoci nebola v plnom rozsahu zabezpečená dôsledná kontrola

správcoV verejných prostriedkov poskytovaných podnikateľským subjektom formou dotácií.

Kontrolou obstarania, evidencie, správy a využívania zdravotníckej techniky bolo zistené, že pri zabezpečovaní niektorých prístrojov MZ SR nevykonalo centrálné verejné obstarávanie, v dôsledku čoho stratilo možnosť získať množstevné zľavy, resp. iné výhody od dodávateľa, napriek tomu, že takmer od všetkých kontrolovaných nemocníc boli doručené žiadosti na rovnakú prístrojovú techniku.

Pri zdravotníckej technike v obstarávacej cene nad 2 mil. Sk bolo zistené, že táto bola v mnohých zariadeniach z väčšej časti už morálne zastaraná a fyzicky opotrebovaná, čo malo za následok vysokú poruchovosť a zvýšené náklady na opravy. Obstarávané boli aj prístroje od výrobcu, ktoré boli poruchové, resp. neopraviteľné z dôvodu, že sa prestali vyrábať náhradné komponenty na ich opravu, pričom neboli zmluvne dohodnuté dodávky náhradných dielov. Niektoré prístroje boli nedostatočne využívané v rámci jedného pracovného dňa.

Preventívnou **kontrolou programov súvisiacich s rozvojom ozbrojených síl a rekonštrukciou letiska Sliac** bolo zistené nepresné stanovenie objemov finančných prostriedkov na plnenie jednotlivých projektov, čo malo vplyv na oneskorenie výstavby a predražovanie stavieb oproti pôvodným zámerom a kalkuláciám. Nedostatočná predprojektová a projektová príprava jednotlivých akcií, v spojitosti s infláciou, nárastom cien stavebných materiálov a indexáciou stavebných prác, celú rekonštrukciu letiska finančne predražovali. Uvedené nedostatky sa týkali len prostriedkov použitých z rozpočtu MO SR.

Nedostatky v realizačnej časti výstavby, resp. pri vykonávaní rekonštrukcie objektov a zariadení letiska boli zapríčinené zmenami podmienok výstavby a dodatočnými stavebnými úpravami. Zanedbaná bola aj analýza a kontrola najmä prípravnej dokumentácie zo strany príslušných odborných zložiek MO SR.

Kontrola hospodárenia a nakladania s pohľadávkami v Sociálnej poisťovni poukázala na viaceré systémové problémy v oblasti správy pohľadávok. Sociálna poisťovňa napr. nemala vytvorený kompatibilný samokontrolovateľný informačný systém umožňujúci optimálne riadenie správy pohľadávok na všetkých stupňoch riadenia. V rámci tejto kontroly bolo zistené, že v dôsledku zanedbania svojich povinností zo strany kontrolovaného subjektu došlo k neuhradeniu pohľadávok vo výške 24,3 tis. EUR (732,5 tis. Sk). Poisťovňa nemala v interných normách dostatočne upravené postupy výberu pohľadávok, výberu exekútorov a lehoty na predpis dlžných súm. Ďalšie problémy, okrem iného, vznikali aj dôsledkom toho, že zákon o sociálnom poistení bol od nadobudnutia jeho platnosti v roku 2003 novelizovaný 23 krát, pričom len v kontrolovanom období 2006 – 2008 to bolo 8 krát.

Kontrolou verejných prostriedkov poskytnutých na financovanie cestovného ruchu, ktorá bola vykonaná v Slovenskej agentúre pre cestovný ruch a na MH SR, bolo zistené, že v dôsledku nedostatkov vo verejnom obstarávaní agentúra nemohla pokračovať v čerpaní prostriedkov zo štrukturálnych fondov, v dôsledku čoho bolo nutné sanovať deficit finančných prostriedkov z prostriedkov štátneho rozpočtu. V agentúre boli zistené aj nedostatky v účtovníctve, v správe majetku, vo výkone vnútornej kontroly, v personálnej politike a porušenie finančnej disciplíny.

Nedostatky obdobného charakteru boli zistené aj v rámci ďalších tematických kontrolných akcií vykonaných v príjmovej časti verejného rozpočtu a v oblasti územnej samosprávy.

Kontrola dodržiavania povinností orgánov a inštitúcií verejnej správy pri zabezpečení ich pripravenosti na zavedenie eura v Slovenskej republike bola do plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR zaradená z dôvodu mimoriadneho spoločenského a ekonomického významu zavedenia meny euro v SR. Jej cieľom bolo zistiť a zhodnotiť aktuálny stav v dodržiavaní povinností a pripravenosti subjektov verejnej správy na zavedenie meny euro k termínu 30. 06. 2008. Kontrola tak svojou aktuálnosťou plnila aj dôležitú preventívnu funkciu. NKÚ SR pri tejto kontrolnej akcii zistil, že sa kontrolovaným subjektom darilo plniť ciele a úlohy schválené Národným plánom zavedenia eura v SR, generálnym zákonom, resp. ďalšími súvisiacimi všeobecne záväznými predpismi, pričom sa v rámci nej nevyskytli také nedostatky, resp. riziká, ktoré by mohli výrazne spomaliť alebo ohroziť bezproblémový priebeh zavedenia meny euro v SR.

1.2.2 Kontroly hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu SR vyčlenenými na plnenie vybraných programov, dodržiavania zásad programového rozpočtovania a kontroly výkonnosti

V roku 2008 vykonal NKÚ SR 6 kontrolných akcií zameraných na realizáciu programov schválených zákonmi o štátnom rozpočte na príslušné roky, ktoré mali prevažne charakter kontrol výkonnosti a 3 kontrolné akcie, ktoré boli zamerané na kontrolu výkonnosti v oblasti obstarania majetku, aktívnej politiky trhu práce a hospodárenia s komunálnym a drobným stavebným odpadom, ako aj v oblasti údržby a správy miestnych komunikácií vo vybraných mestách.

Účinnosť kontrolných akcií vykonaných NKÚ SR v oblasti *plnenia daňových príjmov štátneho rozpočtu SR za rok 2007 a postupu implementácie systému VIES II na výmenu informácií o dani z pridanej hodnoty* sa prejavila okrem iného aj v aktivizácii procesu efektívnejšieho stanovenia cieľov a merateľných ukazovateľov v rámci programového rozpočtovania.

Na zabezpečenie daňových príjmov za rok 2007 na úrovni 104,15 % malo výrazný vplyv plnenie strategických cieľov daňovej správy v rámci programového rozpočtovania, medzi ktoré patrí najmä výber daní v zákonom stanovenej lehote, splnený na 101,32 %. Efektívnosť výkonu daňových kontrol bola voči plánu prekročená o 17,5 % a objem vymožených daňových nedoplatkov dosiahol výšku 4 689,3 mil. Sk (155,66 mil. EUR), čo predstavovalo zvýšenie oproti predchádzajúcemu roku o 6,65 %.

Na základe výsledkov kontroly realizácie podprogramu výber daní NKÚ SR upozornil na časté zmeny cieľov a merateľných ukazovateľov vo vybraných projektoch v rokoch 2004 až 2007, čo sťažovalo objektívne zhodnotenie ich vývoja.

V rámci ďalších kontrolných akcií zameraných na realizáciu programov boli ale zistené viaceré nedostatky. Napríklad pri ***kontrole hospodárenia s verejnými prostriedkami určenými na plnenie programu „Väzenstvo“ a nakladania s majetkom štátu vo vybraných subjektoch Zboru väzenskej a justičnej stráže*** bolo zistené, že Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže nerozpísalo ciele a merateľné ukazovatele na ním riadené ústavy. V dôsledku toho nebolo v týchto ústavách uplatňované programové rozpočtovanie a kontrolované ústavy ako rozpočtové organizácie nevykonávali v rozpočtovom informačnom systéme ich monitorovanie a hodnotenie podľa metodického pokynu MF SR.

Ohrozenie splnenia stanoveného cieľa na rok 2008, resp. ukazovateľa – počet uchádzačov o zamestnanie, ktorí úspešne ukončili aktivity bolo zistené pri kontrole vybraných projektov zameraných na aktívnu politiku trhu práce realizovaných v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje. Zovšeobecnené poznatky z tejto kontrolnej akcie sú uvedené v časti 1.2.5. “výsledky kontrol európskych fondov tejto správy“.

1.2.3 Kontroly dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom

V roku 2008 bolo v oblasti kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom vykonaných 20 kontrolných akcií. Týmito kontrolami boli obdobne ako v predchádzajúcom období zisťované najmä prípady nedodržiavania zákona o účtovníctve, zákona o správe majetku štátu, zákona o verejnom obstarávaní a prípady nehospodárneho a neefektívneho vynakladania verejných prostriedkov, resp. prípady porušovania finančnej disciplíny.

Nehospodárnosť bola zistená napr. pri **kontrole plnenia opatrení v oblasti nakladania s majetkom štátu a úrovne prevodu vybraného majetku štátu v kapitole MO SR**. V rámci nej bola napr. zistená nehospodárnosť vo výške 217 215 tis. Sk (7 210 217 EUR), ktorá bola spôsobená tým, že MO SR investovalo finančné prostriedky do rekonštrukcií stavieb, ktoré sa nevyužívali a boli následne vyhlásené za prebytočný majetok, ako aj do projektových dokumentácií investičných akcií, ktoré sa nerealizovali. Zistené bolo aj porušenie finančnej disciplíny, ku ktorému došlo nesprávnym financovaním z kapitálových výdavkov, ktoré mali byť podľa rozpočtovej klasifikácie financované z bežných výdavkov v sume 1 948 tis. Sk (64 662 EUR).

Nedodržanie finančnej disciplíny bolo ďalej zistené aj v rámci kontrolných akcií vykonaných v oblasti územnej samosprávy.

Kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom vo vybraných mestách samosprávnych krajov, ktoré sú sídlom okresu, vykonanou v 12 mestách, bolo napr. zistené porušenie finančnej disciplíny v celkovej sume 8 362,4 tis. Sk (277,59 tis. EUR) nedodržaním pravidiel rozpočtového hospodárenia, nehospodárnosťou, neefektívnosťou a neúčinným použitím verejných prostriedkov.

Porušenie finančnej disciplíny bolo zistené aj **kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom subjektov územnej samosprávy**, ktorá bola vykonaná na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov. V rámci tejto kontroly bolo zistené porušenie finančnej disciplíny spolu vo výške 4 569,3 tis. Sk (151,67 tis. EUR), ku ktorému došlo použitím prostriedkov v rozpore so schváleným účelom, poskytnutím prostriedkov rozpočtu obce nad rámec oprávnenia, nehospodárnym a neefektívnym vynakladaním rozpočtových prostriedkov a dotácií z rozpočtu obce.

Porušenie finančnej disciplíny bolo ďalej zistené aj **kontrolou použitia dotácií z vlastných príjmov mesta Žilina, poskytnutých právnickým osobám na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov a na podporu podnikania a zamestnanosti** v celkovej sume 116,0 tis. Sk (3,85 tis. EUR). K porušeniu došlo uhradením preddavku bez predchádzajúcej písomnej zmluvy, použitím finančných prostriedkov dotácie v rozpore s určeným účelom dotácie a nehospodárnym vynakladaním

finančných prostriedkov dotácie.

Kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom a kontrola opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006, ktorá bola vykonaná vo všetkých samosprávnych krajoch za obdobie roka 2007 a I. štvrtrok 2008 bolo zistené porušenie finančnej disciplíny v 3 samosprávnych krajoch celkom v sume 4 659, tis. Sk (154,6 tis. EUR). Porušenie bolo spôsobené nedodržiavaním rozpočtových pravidiel verejnej správy pri poskytovaní dotácií právnickým a fyzickým osobám.

V oblasti účtovníctva boli zistené viaceré nedostatky v rámci **kontroly vykonanej v Ústrednom kontrolnom a skúšobnom ústave poľnohospodárskom**. Závery tejto kontroly poukázali na to, že finančné výkazy, resp. ich časti neboli správne, v dôsledku čoho účtovná závierka neposkytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

Nedostatky obdobného charakteru, aj keď v menšom rozsahu, boli zistené aj pri ďalších kontrolách zameraných na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárenie s verejnými prostriedkami a nakladanie s majetkom, ako aj pri kontrolných akciách, ktoré boli zamerané na hospodárenie s prostriedkami vyčlenenými na plnenie vybraných programov, správnosť zostavenia záverečných účtov vybraných kapitol za rok 2007, kontrolu európskych fondov, kontrolu výkonnosti a kontrolu samosprávy.

Kontrolami vykonanými v oblasti hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom bolo zistené, že príčinou viacerých nedostatkov bolo okrem iného aj nedôsledné vykonávanie kontroly zo strany zodpovedných orgánov a riadiacich článkov. V kontrolovaných subjektoch boli zistené aj prípady zanedbávania výkonu predbežnej a priebežnej finančnej kontroly podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

1.2.4 Kontrolné akcie zamerané na správnosť zostavenia záverečných účtov vybraných kapitol za rok 2007

Začiatkom roku NKÚ SR vykonal 4 kontrolné akcie zamerané na správnosť zostavenia záverečných účtov vybraných kapitol za rok 2007 v 17 kontrolovaných subjektoch, resp. kapitolách štátneho rozpočtu.

Medzi najzávažnejšie nedostatky zistené v rámci týchto kontrolných akcií patrili prípady podhodnotenia príjmov pri zostavovaní rozpočtu a vo viacerých kontrolovaných kapitolách neplnenie, alebo len čiastočné plnenie niektorých cieľov a merateľných ukazovateľov programovej štruktúry a nezabezpečenie transparentnosti vynakladania verejných zdrojov na ich plnenie. Zistené boli aj prípady zvýšenia rozpočtových výdavkov nerešpektovaním princípu časového použitia rozpočtových prostriedkov, ako aj viaceré nedostatky v hospodárení s verejnými prostriedkami.

Zistené bolo aj porušenie finančnej disciplíny z dôvodu použitia verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia. Nedostatky boli zistené pri poskytovaní dotácií obciam, občianskym združeniam a jednotlivcom z bežných výdavkov a kapitálových výdavkov, v oblasti uzatvárania a vyúčtovania dohôd o vykonaní práce a dohôd o brigádnickej práci študentov. Verejné prostriedky boli nehospodárne vynaložené pri úhradách za právne služby a pri nákupe výpočtovej techniky. Nehospodárne a neefektívne vynakladanie verejných prostriedkov bolo ďalej zistené pri ochraňovaní mobilizačných rezerv pre potreby subjektov

hospodárskej mobilizácie, pri uplatňovaní zmluvných zliav za odobratý tovar a pri úhrade trov za výkon exekúcie zavinenej nesplnením povinnosti vyplývajúcej z právoplatných rozhodnutí. Vo vybraných okruhoch hospodárenia s verejnými prostriedkami a majetkom štátu boli zistené nedostatky v oblasti účtovníctva.

1.2.5 Výsledky kontrol európskych fondov

NKÚ SR v súlade so zákonom a závermi rokovaní predstaviteľov NKI európskych štátov venoval v hodnotenom roku osobitnú pozornosť výkonu kontroly európskych fondov smerujúcej k posilneniu zodpovednosti externej kontroly a k zlepšeniu finančného riadenia prostriedkov Európskeho spoločenstva. Ako orgán zodpovedný za vydávanie vyhlásení o ukončení pomoci zo štrukturálnych fondov a o ukončení pomoci z Kohézneho fondu vykonal NKÚ SR 5 kontrolných akcií.

Kontrola štrukturálnych fondov 2004-2006 – Európskeho fondu regionálneho rozvoja bola konkrétne zameraná na kontrolu Sektorového operačného programu Priemysel a služby, Operačného programu Základná infraštruktúra, Jednotného programového dokumentu NUTS II Bratislava Cieľ 2, programu Iniciatívy Spoločenstva INTERREG IIIA, INTERREG IIIC a na Rámec podpory Spoločenstva, ktoré sa implementujú v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Touto kontrolou boli zistené nedostatky v oblasti systému riadenia a kontroly, nepresnosti postupov upravujúcich implementačné procesy, nedodržiavanie lehôt pri spracovávaní žiadostí o platbu a nespoľahlivosť informačného a monitorovacieho systému.

V rámci kontroly konečných prijímateľov a príjemcov pomoci boli zistené nedostatky v oblasti záložného práva, poisťovania majetku nadobudnutého v rámci projektov, pri predkladaní pravidelných hlásení o pláne platieb a vo vedení rozlíšeného účtovníctva na projekt. Boli zistené prípady chýbajúcich tovarov obstaraných z prostriedkov poskytnutých z európskych fondov, nedodržiavania zákona o verejnom obstarávaní, zákona o účtovníctve a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Kontrola štrukturálnych fondov 2004-2006 – usmerňovacej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu a Finančného nástroja na rozvoj rybolovu bola zameraná na Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, ktorý sa implementuje v rámci Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu a Finančného nástroja na rozvoj rybolovu a bola vykonaná na MP SR.

Na základe kontroly čerpania zdrojov EÚ alokovaných na roky 2004-2006 a prostriedkov štátneho rozpočtu SR určených na spolufinancovanie Sektorového operačného programu Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a porovnaním úrovne čerpania s ostatnými programovými dokumentmi NKÚ SR zistil, že tento program vykazoval zo všetkých programov štrukturálnych fondov najvyššiu úroveň čerpania.

V rámci tejto kontroly bolo zistené, že MP SR ako riadiaci orgán pre sektorový operačný program nesledovalo dôsledne plnenie opatrení na odstránenie nedostatkov zistených kontrolami a auditmi a neplnilo odporúčania z kontroly NKÚ SR, ktoré boli orientované na zabezpečenie komplexného výkonu kontroly všetkých delegovaných právomocí na Pôdohospodárskej platobnej agentúre a na získanie objektívnych informácií o výkone celého implementačného procesu sektorového operačného programu.

Kontrola štrukturálnych fondov – Sektorového operačného programu Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka 2004-2006 bola zameraná na program usmerňovacej sekcie Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu Finančného nástroja na rozvoj rybolovu a bola vykonaná v Pôdohospodárskej platobnej agentúre a u 20 konečných prijímateľov pomoci.

Kontrolou stavu čerpania sektorového operačného programu bolo zistené, že do ukončenia oprávnenosti financovania programového obdobia je reálny predpoklad vyčerpania týchto prostriedkov. V rámci tejto kontroly ale bolo zistené, že platobná agentúra nevypracovala postupy na predkladanie dokladov o zistených nezrovnalostiach a účtovaní finančných prostriedkov v rámci usmerňovacej sekcie, postupy, resp. procedúry schvaľovania a evidencie žiadostí a záväzný rozpis pracovných miest na jednotlivé útvary agentúry. V rámci kontroly 20 konečných prijímateľov pomoci bolo zistené, že 8 prijímateľov, v rozpore so zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, nezabezpečilo oddelené účtovanie o projektoch v účtovných knihách na analytickom účte.

Kontrola projektu ISPA/Kohézny fond, ktorého doba realizácie skončila 31.12.2007 bola zameraná na overenie systému riadenia a kontroly na MF SR a na MŽP SR, na úroveň plnenia úloh a zodpovedností pri implementácii Kohézneho fondu a projektov ISPA, ktoré prešli do Kohézneho fondu, kontrolu finančných tokov prostriedkov EÚ a národných zdrojov SR SR určených na spolufinancovanie.

Kontrolou bolo zistené nedôsledné zaznamenávanie informácií v pracovnej dokumentácii, nevedenie dostatočnej a prehľadnej evidencie o auditoch a kontrolách vykonaných rôznymi kontrolnými orgánmi EÚ a SR na riadiacom orgáne, v sprostredkovateľskom orgáne pod riadiacim orgánom, v platobnej jednotke a u konečného prijímateľa pomoci.

Výsledky všetkých vykonaných kontrol a auditov v jednotlivých subjektoch a závery vyvedené z analýz stavu plnenia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov boli využité pri vypracovaní stanoviska vo Vyhlásení o ukončení pomoci na uvedený projekt a NKÚ SR potvrdil finančný zostatok uvedený v žiadosti MF SR o záverečnú platbu na projekt v sume 1 035 tis. EUR, ktorú má Európska komisia doplatiť SR.

Vyhlásenie bolo zaslané v stanovenom termíne príslušným orgánom EK spolu so správou, obsahujúcou výsledky záverečných kontrol a ďalšie nevyhnutné informácie, ktoré budú využité ako podklad pre rozhodnutie EK o zúčtovaní projektov a vyplatenie zostatkov finančnej pomoci na tieto projekty.

V rámci **kontroly projektov ISPA/Kohézny fond, ktorých doba realizácie skončila 30.06.2008** vykonal NKÚ SR v roku 2008 kontrolu 5 projektov týkajúcich sa rozšírenia čistiarnie odpadových vôd pre mestskú aglomeráciu Nitra, výstavby diaľnice D61, časť Viedenská cesta – Prístavný most v Bratislave, kanalizácie a čistiarnie odpadových vôd v meste Martin a regióne Dolný Turiec, čistiarnie odpadových vôd a kanalizačného systému v Považskej Bystrici, poskytnutia odbornej pomoci pre MŽP SR na vypracovanie a implementáciu investičných projektov životného prostredia a odbornej pomoci pre implementáciu dopravných projektov spolufinancovaných z EÚ. Na základe vykonaných kontrol NKÚ SR vydal vyhlásenia o ukončení pomoci, ktoré spolu so správami zaslal EK ako podklad pre rozhodnutie o zúčtovaní projektov a vyplatenie konečných zostatkov finančnej pomoci na tieto projekty.

NKÚ SR pri tejto kontrolnej akcii zistil oneskorené zaslanie ročného prehľadu

o účtovaní prostriedkov konečným prijímateľom, neúplné doriešenie zistenej nezrovnalosti, nedostatky v archivácii dokladov, nevyhotovenie pamätnej dosky k projektu v súlade s požiadavkami nariadenia EK, prekročenie finančných nákladov na projekt a nedôslednú úpravu práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy o implementácii projektov ISPA/KF v organizačnom poriadku.

V rámci všetkých kontrol, ktoré NKÚ SR vykonal v roku 2008 v pozícii orgánu zodpovedného za vydávanie vyhlásení o ukončení pomoci zo štrukturálnych fondov a o ukončení pomoci z Kohézneho fondu, zistil nedostatky v činnosti kontrolných systémov kontrolovaných subjektov. Zistené bolo nedôsledné vykonávanie kontroly programov štrukturálnych fondov na úrovni riadiacich orgánov a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom, najmä v oblasti verejného obstarávania a pri overovaní plnenia podmienok ochrany finančných záujmov Európskeho spoločenstva, nedostatky vo vykonávaní následnej finančnej kontroly, zanedbanie výkonu kontroly zo strany riadiaceho orgánu, v plánovaní kontroly a auditu, viaceré formálne nedostatky v správach z kontrol na mieste vykonaných riadiacim orgánom a pod.

Okrem kontrol vykonaných z pozície orgánu zodpovedného za vydávanie vyhlásení o ukončení pomoci zo štrukturálnych fondov a z Kohézneho fondu vykonal NKÚ SR v oblasti kontroly európskych fondov NKÚ SR vykonal aj ***kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s verejnými prostriedkami poskytnutými na výstavbu a rekonštrukciu čistiarní odpadových vôd a kanalizácií***. V rámci kontroly vybraných príjemcov dotácii poskytnutých zo štrukturálnych fondov bola okrem porušovania všeobecne záväzných právnych predpisov zistená vysoká rozostavanosť investičných akcií týkajúcich sa výstavby čistiarní odpadových vôd a kanalizácií a riziká procesu dostavby týchto vodohospodárskych a ekologických diel, spojené s nedostatkom finančných prostriedkov z vlastných zdrojov obcí a s tým súvisiacim zvyšovaním rozpočtových nákladov diela a zároveň neefektívnym použitím poskytnutých finančných prostriedkov, predĺžovaním termínov ukončenia a morálnym zastaraním technologických zariadení. Kontrolou bolo zistené, že výstavba kanalizácie vo viacerých obciach trvala dlhšie ako 10 rokov.

V rámci kontroly prostriedkov Európskych spoločenstiev bola ďalej vykonaná ***kontrola vybraných projektov zameraných na aktívnu politiku trhu práce realizovaných v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje***. Pri tejto kontrole boli zistené viaceré nedostatky, ako napr. merateľný ukazovateľ – počet uchádzačov o zamestnanie, ktorí úspešne ukončili aktivity, bol k 31.12.2007 plnený len na 32,2 %. Čerpanie prostriedkov k 05.08.2008 bolo len na 54,4 % z upravených zmluvne dohodnutých prostriedkov, v dôsledku čoho bolo vyčerpanie schválenej sumy do konca roka 2008 ohrozené. Kontrolou u konečných prijímateľov boli zistené nedostatky v oblasti predkladania monitorovacích správ a pri vykazovaní hodnôt merateľných ukazovateľov v týchto správach, čo v konečnom dôsledku spochybňovalo správnosť vykazovaných merateľných ukazovateľov.

1.3 Výsledky kontrol v príjmovej časti verejného rozpočtu

V roku 2008 vykonal NKÚ SR v príjmovej časti verejného rozpočtu 5 kontrolných akcií.

Kontrola postupu daňových orgánov pri vyrubovanom konaní na dani z príjmu právnických a fyzických osôb s dôrazom na dodržiavanie lehoty na vyrubenie dane a sankcií bola vykonaná v 10 daňových úradoch a v rámci nej bolo preverených 538 daňových subjektov. Touto kontrolou bolo zistené, že za zdaňovacie obdobie rokov 2000

až 2002 nebol vyrubeny sankčný úrok za úhradu daňovej povinnosti po lehote splatnosti na dani z príjmu právnických a fyzických osôb v sume 16 621 tis. Sk a za nezaplatenie preddavkov v lehote splatnosti a v správnej výške nebolo vyrubené penále v celkovej sume 293 tis. Sk, pričom lehota na ich vyrubenie už zanikla.

Za roky 2000 – 2001 nebol vyrubeny sankčný úrok za úhradu rozdielu dane po ukončení daňovej kontroly po lehote splatnosti v sume 49 077 tis. Sk. Aj v tomto prípade lehota na vyrubenie už zanikla.

V prípade povolených odkladov dane, resp. splátok dane za roky 2000 – 2002 nebol vyrubeny sankčný úrok z odloženej sumy 916 tis. Sk, pri zániku lehoty na jeho vyrubenie. Predpokladaný nevyrubeny úrok, resp. penále za roky 2000 – 2002 predstavoval celkovú sumu 21 822 tis. Sk.

Kontrolou NKÚ SR boli zistené aj prípady odkladania vyrubovania sankčného úroku, resp. penále a ukladania pokút na dobu, pri ktorej hrozila možnosť zániku ich vyrubenia, nesprávneho výpočtu sankčných úrokov, resp. penále a prípady vydania rozhodnutí a platobných výmerov, ktoré nespĺňali zákonom stanovené náležitosti.

Kontrolou plnenia príjmov ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie podľa hlavných kategórií vo vybraných mestách a obciach, ktorá bola vykonaná v 14 obciach bolo zistené, že vo viacerých obciach (obec Branč, obec Budmerice, obec Pohorelá, obec Trenčianske Stankovce, obec Trenčianska Turná a pod.) mali schválené všeobecne záväzné nariadenia v rozpore so zákonom o miestnych daniach, v ktorých nebola napr. správne vymedzená kategorizácia stavieb a bola znížená daň z pozemkov, resp. stavieb. Zákon o miestnych daniach bol porušený aj pri výkone správy miestnych daní tým, že bola nesprávne vyrubená daň z pozemkov v neprospech daňovníka, nebola dodržaná lehota na vyrubenie dane a neboli správne uvedené lehoty plnenia daňových povinností v platobných výmeroch.

Kontrolou boli ďalej zistené viaceré prípady porušenia zákona tým, že boli vydané platobné výmery bez odôvodnenia, nebol preukázaný spôsob a dátum ich doručenia a nebol vyznačovaný dátum prijatia daňových priznaní správcom dane. Boli tiež zistené prípady uloženia daňovej povinnosti k dani z nehnuteľností obcou bez vydania rozhodnutia o výške dane, t.j. bez vydania platobného výmeru, vo výroku rozhodnutia neboli správne stanovené lehoty plnenia daňovej povinnosti, v časti odôvodnenie príslušných platobných výmerov neboli uvádzané skutočnosti, že daň bola vyrubená odchyľne od dane priznanej daňovníkmi, resp. dôvody odchyľneho vyrubenia daní a pod.

Kontrolou bolo zistené, že obce bezodkladne nevyrubovali sankčné úroky podľa zákona o správe daní za nezaplatenie dane z nehnuteľností v určenej lehote. Okrem toho obce nevyzývali daňové subjekty na doplnenie chýbajúcich údajov podaného daňového priznania k dani z nehnuteľností, resp. na opravu nepravdivých údajov v nich uvedených.

Kontrolou postupu správcu dane pri vymáhaní daňových nedoplatkov miestnych daní v daňovom exekučnom konaní bolo zistené, že v prípadoch keď si daňové subjekty neplnili svoje daňové povinnosti dobrovoľne, správcovia daní vo viacerých prípadoch postupovali v rozpore so zákonom o správe daní (obec Stará Bystrica, obec Strečno, obec Plešivec, obec Krásnohorské Podhradie, obec Hliník nad Hronom, obec Trenčianska Turná, obec Budmerice, obec Lehnice a iné).

Obce ako správcovia dane v kontrolovanom období nevykonávali miestne zisťovania,

_____ zamerané na kontrolu správnosti a opodstatnenosti podaných daňových priznaní na daň z nehnuteľností podľa zákona o správe daní. V rámci kontrolnej činnosti obcí nebola venovaná primeraná pozornosť kontrole daňových príjmov vo väčšine kontrolovaných obcí.

Kontrolou postupu obcí pri plnení nedaňových príjmov, hlavne z prenájmu budov, priestorov a objektov, z predaja výrobkov, tovarov a služieb, ako aj ostatných poplatkov bolo zistené, že obce vo viacerých prípadoch porušili všeobecne záväzné právne predpisy, najmä pri zabezpečovaní ochrany majetku obce, vedení účtovníctva, triedení položiek ekonomickej klasifikácie a vedení evidencie o vykonaných rozpočtových opatreniach.

Kontrola postupu daňových orgánov pri overovaní účelu a stanovených podmienok použitia podielu zaplatenej dane na osobitné účely a kontrola použitia týchto prostriedkov vo vybraných neziskových organizáciách bola vykonaná v 10 daňových úradoch a 10 neziskových organizáciách. Kontrola bola zameraná predovšetkým na správnosť prevodu 2 % podielu zo zaplatenej dane neziskovým organizáciám a vo vybraných neziskových organizáciách na správnosť ich použitia.

Kontrolou boli zistené nedostatky v 9 z 10 kontrolovaných daňových úradov. Zistené nedostatky sa najčastejšie vyskytovali pri porušení zákona o dani z príjmov (52 krát) a zákona o správe daní a poplatkov (17 krát). Nedostatky v postupe daňových úradov pri poukazovaní podielu zaplatenej dane na osobitné účely určenému prijímateľovi boli spôsobené tým, že daňové úrady často pristupovali k poukazovaniu prostriedkov až tesne pred uplynutím trojmesačnej lehoty stanovenej zákonom. V prípade, že v daňovom priznaní, resp. vyhlásení daňovníka zistili nedostatky, vyzvali daňovníka na ich opravu, čo zapríčinilo zmeškanie stanoveného termínu. Zistené boli aj prípady, že daňové úrady daňovníka na opravu vôbec nevyzvali.

Kontrolou 10 neziskových organizácií NKÚ SR zistil najviac nedostatkov v tom, že organizácie nepoužili verejné prostriedky na stanovené účely. Zistené boli aj 3 prípady nevrátenia prijatého podielu zaplatenej dane po ich zrušení. NKÚ SR tieto prípady oznámil príslušným správam finančnej kontroly.

Kontrola NKÚ SR v neziskových organizáciách poukázala aj na porušovanie zákona o účtovníctve (38 krát) a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy (37 krát), ku ktorému dochádzalo tým, že tieto organizácie nevedli účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne, alebo tým, že k pokladničným dokladom, resp. k darovacím zmluvám nedoložili účtovné doklady preukazujúce verejnoprospešný účel použitia podielu zaplatenej dane.

Kontrola postupu colných orgánov pri nakladaní s tovarom zhabaným alebo prepadnutým v prospech štátu a pri jeho realizácii bola vykonaná v 4 CU. Kontrolou evidencie tovaru zhabaného, resp. prepadnutého v prospech štátu bolo zistené, že 3 CÚ nevedli evidenciu zhabaného alebo prepadnutého majetku samostatne, čím postupovali v rozpore so zákonom o majetku štátu. Zanedbanie tejto evidencie bolo spôsobené nesprávnou úpravou postupu vedenia evidencie zo strany CR SR.

V 2 kontrolovaných CÚ, ktoré skladovali zaistený tovar v prenajatých skladových priestoroch od iných právnických osôb, vznikali náklady spojené s jeho uskladnením, ktoré boli v niektorých prípadoch vyššie ako hodnota uskladneného tovaru. V niektorých CÚ boli náklady súvisiace s likvidáciou, prípadne realizáciou zhabaného a prepadnutého majetku, vyššie ako výnosy z predaja. Ďalej bolo zistené, že niektoré CÚ nepravidelne likvidovali uskladnené cigarety a v 2 prípadoch bolo zistené, že rozhodnutia CÚ o prepadnutí tovaru

boli vydané v rozpore s Colným zákonom.

V oblasti príjmovej časti verejného rozpočtu bola vykonaná aj ***Kontrola plnenia daňových príjmov štátneho rozpočtu SR za rok 2007 a postupu implementácie systému na výmenu informácií o dani z pridanej hodnoty***, ktorej výsledky významne prispeli k aktivizácii procesu efektívnejšieho stanovenia cieľov a merateľných ukazovateľov v rámci programového rozpočtovania a z ktorej zovšeobecnené poznatky sú bližšie uvedené v časti 1.2.2 správy nazvanej „kontrola hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu SR, vyčlenenými na plnenie vybraných programov, dodržiavania zásad programového rozpočtovania a kontroly výkonnosti“.

1.4 Výsledky kontrol v oblasti územnej samosprávy

V roku 2008 NKÚ SR vykonal v oblasti územnej samosprávy 19 plánovaných a 3 mimoriadne kontrolné akcie v 123 kontrolovaných subjektoch, na základe ktorých kontrolované subjekty, resp. príslušné orgány prijali na odstránenie zistených nedostatkov 1 451 opatrení. V porovnaní s rokom 2006, v ktorom NKÚ SR vykonal kontrolu v 43 kontrolovaných subjektoch došlo v roku 2008 k nárastu počtu preverených subjektov na 123, čo súviselo aj s nárastom počtu kontrolórov a zamestnancov expozitúr zo 75 na 136.

Z uvedeného počtu kontrolných akcií vykonaných v oblasti územnej samosprávy bola viac ako polovica kontrol zameraná predovšetkým na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s finančnými prostriedkami a nakladaní s majetkom obcí, miest, samosprávnych krajov a právnických osôb hospodáriacich s prostriedkami z ich rozpočtov a nakladajúcich s ich majetkom.

Tematické kontrolné akcie boli zamerané na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v nadväznosti na doručené informácie, podnety a odporúčania ústredných orgánov, NR SR, poslancov, inštitúcií verejnej správy, právnických osôb a občanov; plnenie funkcie zriaďovateľov príspevkových organizácií miest a obcí; uplatňovanie práv vlastníka obchodných spoločností, v ktorých mali mestá vlastnícky podiel; systém poskytovania a použitia prostriedkov z rozpočtov miest a samosprávnych krajov; plnenie príjmov podľa hlavných kategórií rozpočtovej klasifikácie; nakladanie s majetkom a s rozpočtovými prostriedkami samosprávnych krajov pri plnení samosprávnych funkcií v oblasti výchovy a vzdelávania; hospodárenie miest a obcí pri vlastnej investičnej činnosti a preverenie procesu zostavenia záverečných účtov obcí a samosprávnych krajov.

Mimoriadne kontrolné akcie boli zamerané na kontrolu plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených v subjektoch v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja na úseku školstva; hospodárenie s finančnými prostriedkami a nakladanie s majetkom v neziskovej organizácii a na kontrolu výkonnosti v rámci projektu „Poskytnutie technickej asistencie NKÚ SR pri uplatňovaní Európskych vykonávacích smerníc pre kontrolné štandardy INTOSAI“, ktorej predmetom bola hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť v oblasti nakladania s komunálnym a drobným stavebným odpadom a v oblasti údržby a správy miestnych komunikácií vo vybraných mestách SR.

Kontrolami, ktoré boli vykonané na základe došlých podnetov, kontrolami hospodárenia úradov samosprávnych krajov a ďalšími kontrolnými akciami boli preukázané porušenia zákonov o rozpočtových pravidlách, o účtovníctve, o majetku obcí, o obecnom zriadení, o verejnom obstarávaní ako aj porušenia pracovnoprávnych predpisov. V oblasti rozpočtovníctva bolo zistené nedodržiavanie rozpočtových pravidiel územnej samosprávy

pri zostavovaní rozpočtu a jeho záväznom členení, vykonávaní jeho zmien, ako aj pri zostavovaní a schvaľovaní záverečného účtu miest a obcí a vyčísľovaní výsledku hospodárenia. Obce nesledovali vývoj rozpočtu a nezabezpečili jeho vyrovnanosť v priebehu rozpočtového roka, nerešpektovali rozpočtovú klasifikáciu a triedenie príjmov a výdavkov rozpočtu, prostriedky nepoužívali na účely schválené v rozpočte. Do vyčíslenia výsledku hospodárenia nesprávne zahŕňali finančné operácie, čím ovplyvnili tvorbu fondov a zdrojov na ďalšiu činnosť, keďže zastupiteľstvá schvaľovali rozdelenie fiktívne zvyšovaných finančných prostriedkov.

Boli zistené viaceré prípady porušenia finančnej disciplíny použitím prostriedkov v rozpore so schváleným účelom, poskytnutím prostriedkov rozpočtu obce nad rámec oprávnenia, nehospodárnym a neefektívnym vynakladaním rozpočtových prostriedkov, nedodržaním postupov pri poskytovaní dotácií z rozpočtu obce a nedodržaním postupov nakladania s verejnými prostriedkami. Tieto prípady sú konkrétne uvedené v časti 1.2.3 „kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov a hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom“ tejto správy.

Najviac nedostatkov bolo zistených v oblasti vedenia účtovníctva. Kontrolované subjekty porušovali záväzné postupy účtovania pri obstaraní, technickom zhodnotení hmotného majetku, opravách a udržiavaní, oceňovaní, odpisovaní, resp. vyradovaní majetku. Nedostatky boli zistené pri účtovaní preddavkov, zásob, podnikateľskej činnosti, pohľadávok a záväzkov. Účtovné záznamy neboli dokladované preukázateľnými účtovnými dokladmi, nebola vedená analytická evidencia k majetkovým účtom, čím následne dochádzalo k skresleniu finančných informácií zverejňovaných v účtovnej závierke kontrolovaných subjektov. Obce a mestá nesprávne vykazovali prebytok rozpočtu, nesprávne účtovali finančné operácie pri tvorbe peňažných fondov, neprevádzali prostriedky na osobitný účet a pod. Takmer vo všetkých kontrolovaných subjektoch boli zistené nedostatky v oblasti vykonávania inventarizácie majetku.

Pri správe a ochrane majetku boli zistené chyby a nezrovnalosti v evidencii majetku, najmä pozemkov a nehnuteľností, pri zápisoch vlastníckych práv a rôznych zmien v katastri nehnuteľností. Orgány miest a obcí zanedbávali svoje povinnosti zveľaďovať a chrániť svoj majetok, uzatvárali nevýhodné nájomné zmluvy, neuzatvárali dohody o hmotnej zodpovednosti a nedôsledne vykonávali inventarizáciu majetku a záväzkov a pod. Nedostatky boli zisťované aj vo verejnom obstarávaní a pri dodržiavaní pracovnoprávných predpisov, najmä pri preplácaní rôznych nárokov štatutárnym orgánom obce.

Aj pri tematických kontrolných akciách bolo zisťované porušovanie predpisov pri poskytovaní dotácií z rozpočtu obce a nedodržiavanie stanoveného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami, pri vyrubovaní a vymáhaní daňových nedoplatkov, v evidencii daňovníkov a v správe miestnych daní.

Kontrolná činnosť úradu v subjektoch územnej samosprávy v roku 2008 poukázala na opodstatnenosť rozšírenia kompetencií NKÚ SR v tejto oblasti, a to aj napriek posilnenému postaveniu hlavných kontrolórov miest a obcí, pretože vykonanými kontrolami bolo často zisťované, že práve nedôsledný výkon vnútorného kontrolného systému a plnenie funkcie hlavného kontrolóra bola jedným z najslabších článkov v činnosti kontrolovaných subjektov, predovšetkým v malých obciach a mestách. Výsledky kontrolných akcií NKÚ SR sa stali pre orgány samosprávy významným zdrojom informácií o stave hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s verejným majetkom v ich pôsobnosti.

V nadväznosti na doterajšiu spoluprácu NKÚ SR s hlavnými kontrolórmí VÚC a so Združením hlavných kontrolórov miest a obcí SR, úrad pokračoval aj v roku 2008 v tejto činnosti. V priebehu roka sa uskutočnilo viacero pracovných stretnutí na rôznych úrovniach, počas ktorých si strany vymenili poznatky a skúsenosti z výkonu kontrolnej činnosti v územnej samospráve. Spoločné aktivity boli orientované aj na prehĺbenie vzájomnej informovanosti o aktuálnych úlohách a existujúcich problémoch v oblasti kontroly. Zástupca NKÚ SR sa zúčastnil na rokovaní snemu Združenia hlavných kontrolórov miest a obcí SR.

1.5 Výsledky kontrol plnenia opatrení prijatých na základe predchádzajúcich kontrol

NKÚ SR v nadväznosti na odporúčania poslancov NR SR, ktoré uplatnili v rámci prerokovania správy o výsledkoch kontrolnej činnosti NKÚ SR za rok 2007 venoval osobitnú pozornosť výkonu kontroly plnenia opatrení prijatých na základe predchádzajúcich kontrol, čo sa prejavilo vo zvýšení počtu tohto druhu kontrol v porovnaní s predchádzajúcim obdobím. Podľa plánu, resp. nad rámec plánu vykonal 11 kontrolných akcií, ktorých hlavným predmetom bola kontrola plnenia opatrení prijatých na základe predchádzajúcich kontrol NKÚ SR. Okrem toho, NKÚ SR vykonal hodnotenie plnenia opatrení v rámci ďalších kontrolných akcií popri hlavnom predmete a účele kontroly.

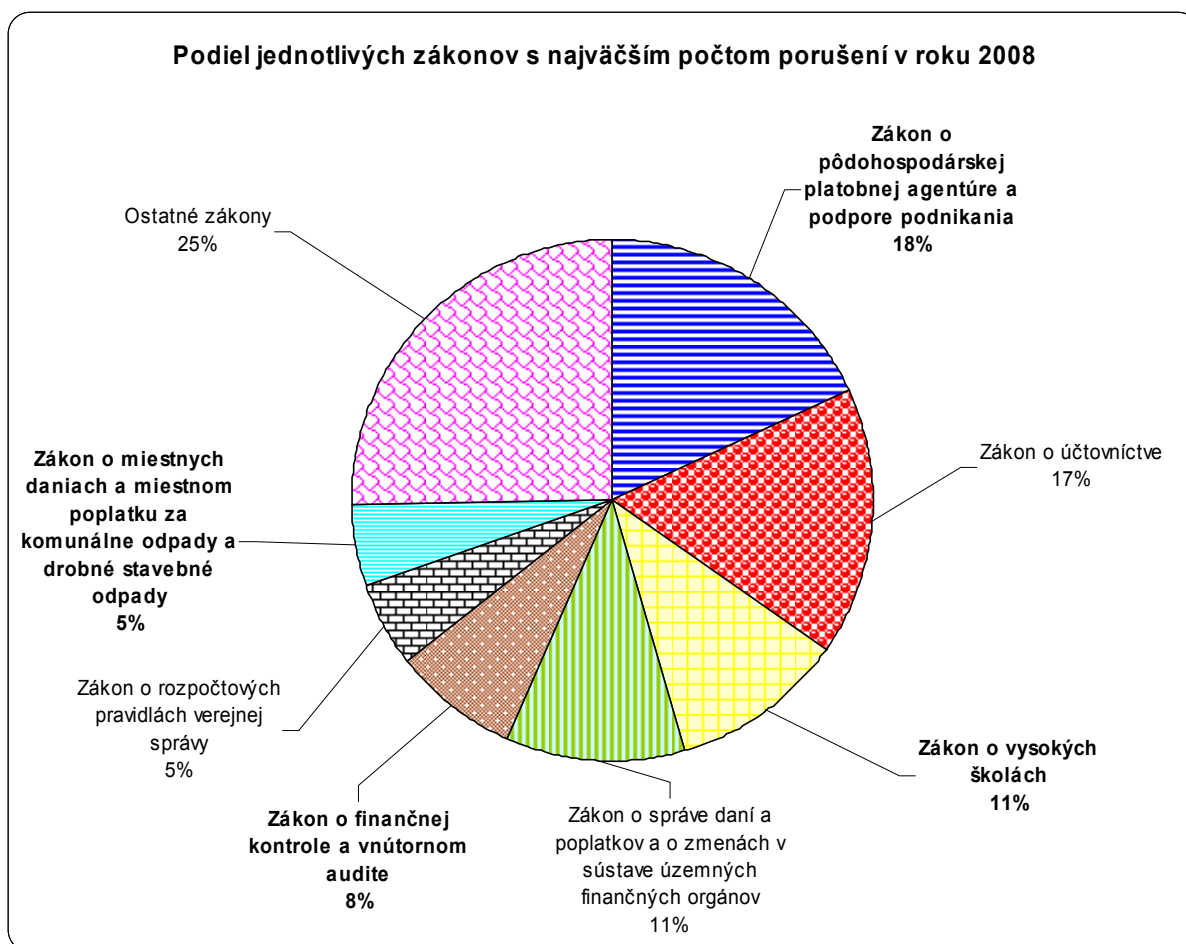
Poznatky získané v priebehu výkonu týchto kontrol potvrdili opodstatnenosť ich vykonávania, čo sa napríklad potvrdilo pri kontrole hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom a kontrole opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontroly vykonanej v roku 2006, ktorá bola vykonaná vo všetkých samosprávnych krajoch za obdobie roka 2007 a I. štvrtrok 2008.

Výsledky kontrol plnenia opatrení poukázali, že prevažnú väčšinu opatrení prijatých na základe predchádzajúcich kontrol NKÚ SR kontrolované subjekty splnili. Neplnenie 22 prijatých opatrení bolo zistené pri 7 kontrolách.

Preverením plnenia prijatých opatrení bolo zistené, že niektoré nedostatky aj pri splnení prijatých opatrení naďalej pretrvávali. Zovšeobecnené poznatky z výkonu týchto kontrol signalizujú, že samotné kontrolované subjekty nevenovali vždy primeranú pozornosť kontrole realizácie prijatých vlastných opatrení, resp. že prijaté opatrenia nevytvárali požadovaný predpoklad, aby sa zisťované nedostatky riešili a nepretrvávali. V rámci týchto kontrol boli zistené aj prípady, že niektoré opatrenia z dôvodu ich dlhodobého časového rámca nebolo možné vyhodnotiť, pretože efekt z týchto opatrení sa môže prejaviť až v nasledujúcich rokoch.

1.6 Charakteristika výsledkov kontrol a ich realizácie

V roku 2008 bolo v rámci 78 vykonaných kontrolných akcií zistených 18 002 porušení 79 všeobecne záväzných právnych predpisov a viacerých podzákonných noriem. Prehľad zákonov s najväčším počtom porušení je uvedený v nasledujúcom grafe:

Z uvedeného grafu vyplýva, že najčastejšie boli zisťované nedostatky najmä v oblasti poskytovania verejných prostriedkov na podnikanie, účtovníctva, školstva, správy daní a poplatkov, finančnej kontroly, rozpočtového hospodárenia, hospodárenia s komunálnym odpadom, ale aj programového rozpočtovania, verejného obstarávania tovarov, prác a služieb, ako aj správy majetku.

NKÚ SR v súlade so zákonom oboznamoval štatutárnych zástupcov kontrolovaných subjektov, NR SR, jej výbory, vládu a ďalšie príslušné orgány s výsledkami kontrolných akcií. V rámci svojej pôsobnosti využíval aj v hodnotenom roku možnosť predkladať kontrolovaným subjektom a príslušným orgánom odporúčania na riešenie nedostatkov zistených v rámci jednotlivých kontrolných akcií. Odporúčania uplatnené na úrovni kontrolovaných subjektov smerovali k spresneniu interných noriem, resp. ich zosúladieniu so všeobecne záväznými právnymi predpismi, alebo mali organizačný charakter. Vo viacerých odporúčaní boli podané návrhy na úpravu všeobecne záväzných právnych predpisov.

Na základe výsledkov kontroly vykonanej a prerokovanej na úrovni kontrolovaných subjektov NKÚ SR navrhol najviac odporúčaní smerujúcich k spresneniu interných noriem, resp. ich zosúladieniu so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Colnému riaditeľstvu SR napr. odporučil na základe výsledkov kontroly postupu colných orgánov pri nakladaní so zhabaným alebo prepadnutým tovarom, aby zabezpečilo jednotný postup colných orgánov pri vedení evidencie majetku štátu, ktorý je v dočasnej správe CR SR a častejší výkon kontrol zameraných na uskladňovanie tovaru, vedenie evidencie a nakladanie s tovarom nadobudnutým v súvislosti s colným dohľadom a daňovým dozorom.

Na základe kontroly nakladania s nehnuteľným majetkom štátu v správe colných orgánov a kontroly plnenia opatrení odporučil tomuto kontrolovanému subjektu precíznejšiu úpravu práv a povinností súvisiacich so správou majetku štátu v užívaní CÚ.

V rámci kontroly hospodárenia a nakladania s pohľadávkami, vykonanej v Slovenskej poisťovni, NKÚ SR formou internej úpravy odporučil spresniť a upraviť informačný systém a databázu pohľadávok tak, aby bolo zabezpečené ich optimálne, transparentné a efektívne spravovanie.

Zosúladenie internej smernice o tvorbe a použití sociálneho fondu so zákonom o sociálnom fonde navrhol NKÚ SR 3 kontrolovaným subjektom v rámci kontroly plnenia opatrení prijatých na základe kontroly účelového použitia a finančného vysporiadania dotácií poskytnutých zo štátneho rozpočtu vybraným subjektom.

NKÚ SR na základe kontroly hospodárenia s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami a pohľadávkami odporučil Trnavskej teplárenskej, a.s. vypracovať vnútorné pravidlá pre rozlišovanie nadspotreby pohonných látok pre motorové vozidlá.

Ďalšia skupina odporúčaní, ktoré NKÚ SR navrhol kontrolovaným subjektom mala charakter organizačných opatrení. Pre riešenie nedostatkov zistených kontrolou obstarania, evidencie a správy dlhodobého majetku v kapitole MZ SR v oblasti zdravotníckej techniky NKÚ SR napr. odporučil pri zostavovaní rozpočtu kapitálových výdavkov a pri pridelovaní finančných prostriedkov na nákup zdravotníckej techniky v plnom rozsahu využiť informácie získané na základe hlásenia o zdravotníckej technike, ktoré vypracúva Národné centrum zdravotníckych informácií a pri obstarávaní rovnakej prístrojovej techniky pre viaceré zdravotnícke zariadenia využívať možnosti centrálného verejného obstarávania s cieľom získať zľavy a iné výhody od dodávateľov. Na riešenie zistených nedostatkov v tejto oblasti okrem toho odporučil aj prípadné zavedenie dvojzmennej prevádzky vo vybraných zdravotníckych zariadeniach, hľadanie možností pre užšiu špecializáciu určených zdravotníckych pracovísk a pri obnove a modernizácii zdravotníckej techniky v plnom rozsahu využiť finančné prostriedky vyčlenené zo zdrojov EÚ pre operačný program zdravotníctvo.

Na základe výsledkov kontroly postupu daňových orgánov pri vyrubovanom konaní NKÚ SR odporučil organizačné úpravy v systéme vyrubovania sankčných úrokov a ukladania pokút. Colnému riaditeľstvu SR navrhol na základe kontroly nakladania s nehnuteľným majetkom štátu v správe colných orgánov, aby v spolupráci so zainteresovanými ministerstvami doriešil problém vlastníctva, resp. správy nepredajného prebytočného majetku štátu, ktorý CR SR eviduje v celkovej nadobúdacej hodnote 764 866 tis. Sk (25 388,90 tis EUR).

NKÚ SR navrhol viaceré odporúčania aj v oblasti programového rozpočtovania. Konkrétne na základe výsledkov kontroly vybraných projektov zameraných na aktívnu politiku trhu práce, realizovaných v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje, odporučil zabezpečiť úpravu merateľných ukazovateľov a cieľov jednotlivých projektov tak, aby spĺňali požiadavku zrozumiteľnosti a kompatibility s ukazovateľmi a hodnotami príslušného opatrenia. V tejto súvislosti zároveň odporučil zabezpečiť úplnú, správnu, preukázateľnú a zrozumiteľnú evidenciu žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku, ako aj jeho archiváciu a kompletnú projektovú dokumentáciu spisov. Ďalšie odporúčania smerovali ku skráteniu doby schvaľovania projektov a k úprave vykonávania administratívnej kontroly a zjednotenia postupov pri klasifikovaní neoprávnených výdavkov.

Viacero odporúčaní NKÚ SR navrhol na základe kontroly prípravy a realizácie investičných akcií (stavieb) vo vybraných rozpočtových kapitolách, ktoré smerovali k obmedzeniu začínania ďalších stavieb, vytvoreniu útvarov špecializovaných na investičnú činnosť na úrovni správcu kapitoly, k zabezpečeniu väčšej previazanosti pri vypracúvaní stavebných zámerov s požiadavkami zohľadňujúcimi potreby, ktoré má pripravovaná stavba spĺňať. NKÚ SR ďalej odporučil, aby bola vykonávaná štátna expertíza stavebného zámeru už pri stavbách s celkovou cenou nad 100 mil. Sk a návrh na začatie obstarávania týchto stavieb spolu s výsledkom štátnej expertízy bol predkladaný vláde, aby boli obmedzené prípady vypracúvania projektovej dokumentácie stavieb, ktorých realizácia je neistá, aby bola venovaná pozornosť výberu stavebného dozoru a dôsledne presadzované včasné odstránenie vád a nedorobkov.

NKÚ SR na základe poznatkov, ktoré získal pri výkone svojej kontrolnej činnosti odporučil aj viacero návrhov na novelizáciu všeobecne záväzných právnych predpisov.

Na základe výsledkov kontroly postupu daňových orgánov pri overovaní účelu a stanovených podmienok použitia podielu zaplatenej dane na osobitné účely a kontroly použitia týchto prostriedkov vo vybraných neziskových organizáciách NKÚ SR odporučil MF SR, aby bol v rámci novelizácie zákona o dani z príjmov jednoznačne určený orgán, ktorý bude povinný vykonať kontrolu použitia podielu zaplatenej dane a presne vymedzený účel použitia podielu zaplatenej dane, resp. na aký účel nebude možné tento podiel použiť. Ďalej odporučil úpravu, ktorou by sa zamedzil prevod podielu zaplatenej dane na ďalšie organizácie, vrátane zahraničných a ktorá by určovala maximálnu výšku podielu zaplatenej dane pre právnické osoby.

Na základe nedostatkov zistených kontrolou postupu colných orgánov pri nakladaní s tovarom zhabaným alebo prepadnutým v prospech štátu a pri jeho realizácii NKÚ SR odporučil, aby MF SR v spolupráci s CR SR zvažilo možnosť právnej úpravy umožňujúcej colným orgánom likvidáciu cigariet, ktoré nie sú opatrené slovenskou kontrolnou známkou ihneď po vyčerpaní zákonných možností identifikácie vlastníka.

Na základe poznatkov z kontroly správnosti zostavenia záverečných účtov kapitol MF SR a VPS za rok 2007 NKÚ SR odporučil MF SR, aby zapracovalo do návrhu novelizácie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy úpravu a spresnenie textu ustanovení § 13 o štátnych finančných aktívach a štátnych finančných pasívach s cieľom zamedzenia rôzneho výkladu pravidiel a podmienok ich použitia.

Okrem odporúčaní legislatívneho charakteru NKÚ SR odporučil MF SR na základe poznatkov z kontroly správnosti zostavenia záverečných účtov kapitol MF SR a VPS zabezpečiť zosúladenie objednaného programového vybavenia pre vedenie účtovníctva a výkazníctva v tomto programe v intenciách uzavretých zmluvných vzťahov tak, aby údaje z účtovných zápisov korešpondovali s údajmi vo výkazoch nadväzujúcich na účtovné zápisy. Vychádzajúc z kontroly postupu daňových orgánov pri overovaní účelu a stanovených podmienok použitia podielu zaplatenej dane na osobitné účely tomuto ministerstvu ďalej odporučil zabezpečiť koordináciu a dôsledný výkon kontrol príslušnými kontrolnými orgánmi v tejto oblasti.

Na základe výsledkov kontrol vykonaných z pozície orgánu zodpovedného za vydávanie vyhlásení o ukončení pomoci zo štrukturálnych fondov a z Kohézneho fondu NKÚ SR najčastejšie odporúčal kontrolovaným subjektom prijatie opatrení smerujúcich k spresneniu úpravy postupov a interných predpisov vypracovávaných v nadväznosti

na normy upravujúce poskytovanie a využívanie európskych fondov, skvalitnenie ich kontroly a evidencie kontrolovaných subjektov.

Vychádzajúc z poznatkov kontrolných akcií vykonaných v oblasti územnej samosprávy NKÚ SR príslušným orgánom odporučil prijatie opatrení na zvýšenie efektívnosti hospodárenia stredných škôl, skvalitnenie rozpočtového procesu, vedenie účtovníctva a operatívnej evidencie miest a obcí. Najviac odporúčaní smerovalo do výkonu kontrolnej činnosti orgánov, resp. útvarov miest a obcí, ako aj na skvalitnenie výkonu funkcie hlavného kontrolóra. Odporúčania smerovali aj na spresnenie interných noriem a zabezpečenie zodpovednejšieho výkon správy miestnych daní.

2 Ostatné činnosti NKÚ SR

2.1 Stanoviská a správa NKÚ SR pre NR SR

V súlade s § 5 ods.1 zákona o NKÚ SR úrad vypracoval a predložil NR SR stanovisko k Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 2007. NR SR prerokovala stanovisko na svojej 24. schôdzi dňa 19. 06. 2008. Pri vypracovaní stanoviska boli využité kontrolné poznatky NKÚ SR za rozpočtový rok 2007, ako aj údaje a informácie poskytnuté, resp. publikované Štátnou pokladnicou, Štatistickým úradom SR a Národnou bankou Slovenska.

NKÚ SR v súlade s citovaným ustanovením zákona vypracoval a predložil NR SR aj stanovisko k Návrhu štátneho rozpočtu na rok 2009, ktorá ho prerokovala na svojej 29. schôdzi dňa 25. 11. 2008. V tomto stanovisku upozornil na riziká súvisiace s ekonomickou krízou a odporučil jeho schválenie podľa uznesenia Výboru NR SR pre financie, rozpočet a menu z 24. 11. 2008, zohľadňujúceho dopady globálnej finančnej a ekonomickej krízy.

NKÚ SR na základe § 5 ods. 5 zákona o NKÚ SR vypracoval Správu o výsledkoch kontrolnej činnosti NKÚ SR za rok 2007. NR SR správu (tlač č. 583) prerokovala dňa 21. 05. 2008 s tým, že ju zobrala na vedomie.

2.2 Plnenie funkcie vnútorného audítora EUROSAI

V hodnotenom roku vykonávali zástupcovia NKÚ SR a Belgického účtovného dvora funkciu vnútorného audítora pre kontrolu účtov EUROSAI. Audítori v súlade s čl. 15 Štatútu EUROSAI vykonali následný audit účtov a účtovných dokladov za rok 2007. Audit bol vykonaný na generálnom sekretariáte EUROSAI a bol zameraný na preverenie príjmov a výdavkov, finančných investícií a na správnosť ich obstarania.

Audit potvrdil, že finančné výkazy poskytovali pravdivý obraz o finančnej situácii EUROSAI k 31. 12. 2007. Z vykonaného auditu bola vypracovaná správa, súčasťou ktorej boli aj odporúčania adresované Výkonnému výboru EUROSAI. Správu za SR podpísal predseda NKÚ SR a za Belgicko prezident Belgického účtovného dvora. Správa bola zaslaná Výkonnému výboru EUROSAI.

Na VII. Kongrese EUROSAI v Krakove v júni 2008 informoval predseda NKÚ SR o výsledkoch kontrol vykonávaných za trojročné obdobie. Zástupcovi NKÚ SR bol opätovne udelený mandát na výkon funkcie vnútorného audítora EUROSAI na ďalšie tri roky, ktorý

bude vykonávať v spolupráci s EDA.

2.3 Určenie audítora ročnej účtovnej závierky NBS

NKÚ SR podľa § 5 ods. 6 zákona o NKÚ SR a § 39 ods. 2 zákona o NBS určil na overenie účtovnej závierky NBS k 31.12.2008 audítorskú spoločnosť PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o. Bratislava. Zároveň predseda NKÚ SR požiadal guvernéra NBS o zaslanie kópie audítorskej správy z vykonaného auditu za rok 2008.

2.4 Súčinnosť s orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi

V hodnotenom období bola realizovaná súčinnosť v trestnej, resp. netrestnej oblasti v 21 prípadoch. Na základe výsledkov kontrol vykonaných v CÚ Nitra a CR SR v Bratislave, obci Horná Streda, meste Zlaté Moravce a meste Rožňava, pri ktorých boli zistené skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, NKÚ SR postúpil v roku 2008 orgánom činným v trestnom konaní 4 trestné oznámenia. Oznámené boli prípady podozrenia zo spáchania trestných činov zneužívania právomoci verejného činiteľa, podvodu a porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku. Orgány činné v trestnom konaní začali trestné stíhanie v jednom prípade voči starostovi obce Horná Streda. V 2 prípadoch boli kontrolóri požiadaní o doplnenie podaných trestných oznámení svedeckou výpoveďou.

NKÚ SR v rámci kontrol vykonaných v obciach Pohorelá, Trenčianske Stankovce, Trenčianska Turná, Dolná Breznica, Branč, Strečno a Stará Bystrica zistil podozrenie, že tieto obce vydali všeobecne záväzné nariadenia obce v rozpore so všeobecne záväznými predpismi a oznámil príslušným prokuratúram 4 podnety na ich preskúmanie. Z uvedeného počtu oznámených prípadov v dvoch prípadoch podal prokurátor voči nezákonnému nariadeniu protest a v dvoch prípadoch obec sama nezákonné nariadenie zrušila.

V 11 prípadoch NKÚ SR poskytol v intenciách požiadaviek orgánov činných v trestnom konaní kópie výsledných materiálov z vykonaných kontrol, alebo požadované informácie z kontrolnej činnosti. V roku 2008 bolo NKÚ SR doručených 14 žiadostí orgánov činných v trestnom konaní o vykonanie kontroly. V rámci dohodnutej spolupráce GP SR postúpila NKÚ SR aj podnet podávateľa na nesprávne vyrubovanie daní Vojenským zdravotníckym zariadením, a.s. Piešťany.

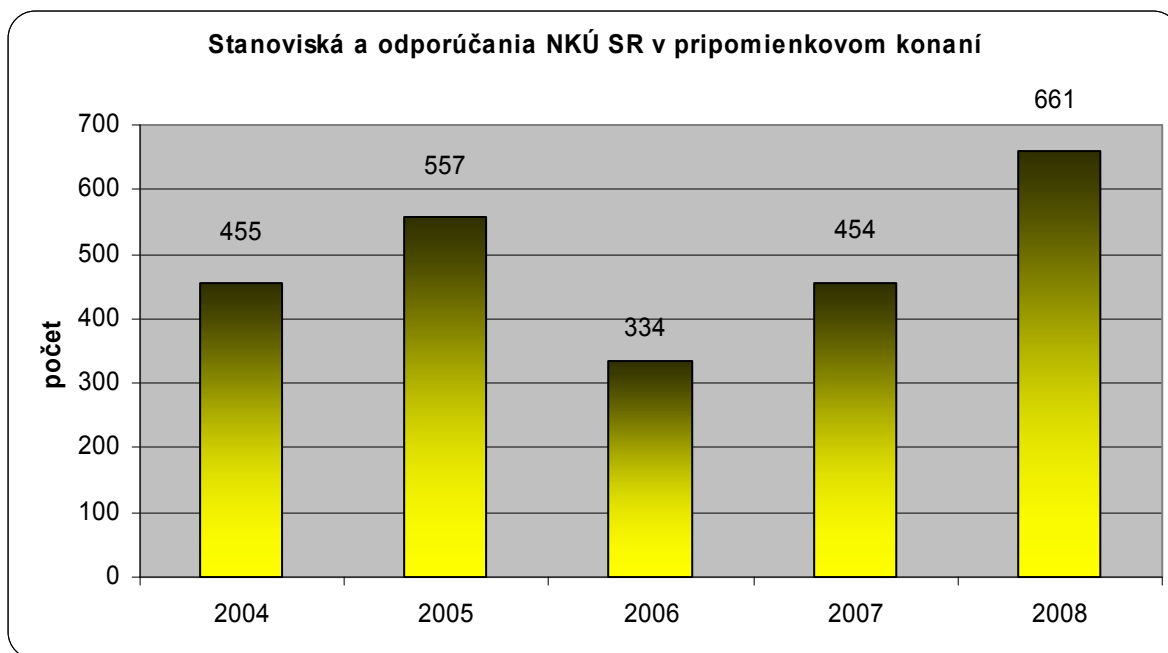
2.5 Stanoviská a odporúčania NKÚ SR v pripomienkovom konaní

V roku 2008 sa NKÚ SR vyjadril, resp. zaujal stanoviská v rámci pripomienkového konania celkom k 661 návrhom všeobecne záväzných právnych predpisov, legislatívnych zámerov, uznesení vlády, opatrení, koncepcií, správ rôzneho charakteru z najdôležitejších oblastí verejnej správy a k iným materiálom.

V rámci medzirezortného pripomienkového konania bolo NKÚ SR predložených 495 materiálov legislatívneho charakteru. Z uvedeného počtu uplatnil k 14 materiálom zásadné pripomienky a k 63 materiálom boli uplatnené obyčajné pripomienky. Z celkového počtu 14 zásadných pripomienok k predloženým návrhom boli v 5 prípadoch pripomienky akceptované bez rozporového konania a k 7 návrhov bolo akceptovaných v rámci rozporového konania. NKÚ SR v jednom prípade vzal v rámci rozporového konania zásadné pripomienky späť. Návrh zákona, ktorým sa mal zmeniť a doplniť zákon o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou, ku ktorému NKÚ SR (a viaceré

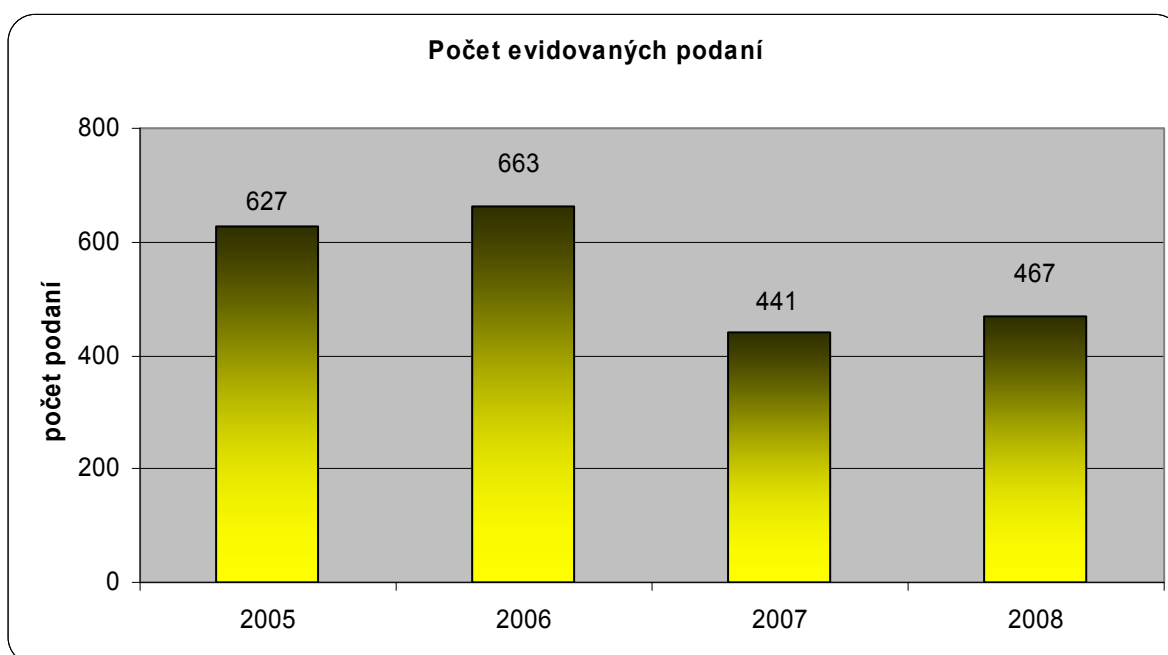

rezorty) uplatnil zásadné pripomienky, nebol v čase spracovania správy predložený na rokovanie NR SR. K 166 materiálom nelegislatívneho charakteru uplatnil NKÚ SR 7 zásadných a 273 obyčajných pripomienok. Prehľad počtu uplatnených odporúčaní a stanovísk v pripomienkovom konaní v rokoch 2004 až 2008 je uvedený v nasledujúcom grafe:

2.6 Vybavovanie podaní fyzických osôb a právnických osôb

V roku 2008 evidoval NKÚ SR 467 podaní fyzických osôb a právnických osôb, čo predstavovalo v porovnaní s prechádzajúcim rokom mierny nárast počtu (26) podaní. Prehľad o počte evidovaných podaní fyzických osôb a právnických osôb za roky 2005 až 2008 je uvedený v nasledujúcom grafe:

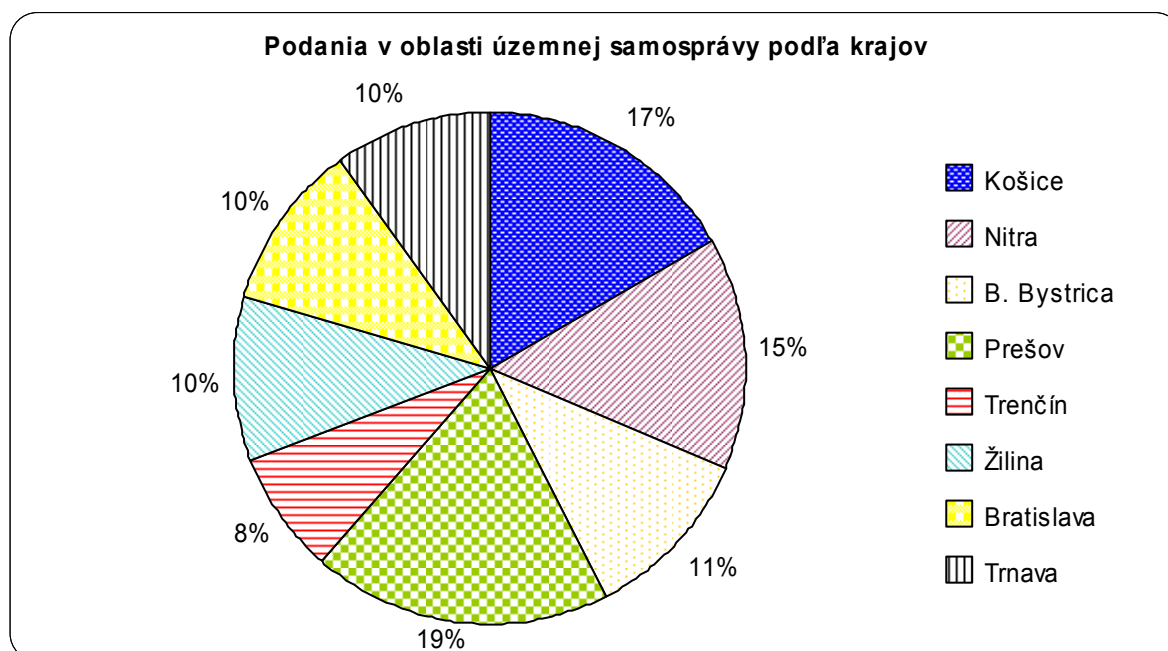
Z celkového počtu podaní patrilo 296 (63,4 %) do kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR, čo predstavovalo v porovnaní s prechádzajúcim rokom zvýšenie podielu týchto podnetov o 11 % a v porovnaní s rokom 2006 zvýšenie o 19 %. Uvedený trend zvyšovania podielu podaní, ktoré patria do kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR možno pripísať skvalitneniu styku s verejnosťou v predchádzajúcich rokoch a k zvýšeniu celkovej informovanosti verejnosti o kompetenciách a kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR.

Z podaní patriacich do kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR poukazovala prevažná väčšina (216 – 73 %) na nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami a s majetkom. Na porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov poukazovalo 40 podaní, na nedostatky v oblasti správy daní a poplatkov 15, na nedostatky pri verejnom obstarávaní 13 a na nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami poskytnutými z európskych fondov 12 podaní.

Na problémy v oblasti územnej samosprávy poukázalo 191 podaní, čo predstavovalo v porovnaní s predošlým rokom zvýšenie o 42 podaní, pri zachovaní približne rovnakého (65 %) podielu na celkovom počte podaní smerujúcich voči orgánom, resp. právnickým osobám pôsobiacim vo verejnej správe. Podania proti územnej samospráve smerovali prevažne proti starostom resp. primátorom, voči obecnému zastupiteľstvu a aj proti hlavnému kontrolórovi.

Značnú časť oznámení smerujúcich do územnej samosprávy podali samotní poslanci obecných zastupiteľstiev. Vyskytol sa aj prípad, kedy obecné zastupiteľstvo svojim uznesením uložilo starostovi požiadať NKÚ SR o vykonanie kontroly v dôsledku spochybnenia funkčnosti kontrolného systému obce.

Z hľadiska členenia podľa územnej samosprávy bolo najviac podaní zaslaných NKÚ SR z Prešovského (36) a Košického (32) samosprávneho kraja. Najväčší počet podaní v Prešovskom kraji mohol byť spôsobený aj veľkosťou tohto kraja a počtom obcí, ktoré patria do jeho územnej pôsobnosti. V prípade ostatných samosprávnych krajov boli počty došlých podaní v porovnaní s minulými rokmi porovnateľné a v roku 2008 nedošlo k ich výraznému zvýšeniu resp. zníženiu. Prehľad o percentuálnom členení podaní podľa krajov je uvedený v nasledujúcom grafe:

Voči ministerstvám, ostatným ústredným orgánom štátnej správy a iným právnickým osobám pôsobiacim vo verejnej správe, ako sú napríklad Sociálna poisťovňa alebo verejné vysoké školy, smerovalo 36 % podaní fyzických a právnických osôb, na ktoré sa vzťahovala kontrolná pôsobnosť NKÚ SR. V roku 2008 najviac podnetov smerovalo do oblasti školstva voči verejným vysokým, základným a stredným školám, vyskytli sa však aj podnety týkajúce sa materských škôl. Tieto podania poukazovali na nedostatky v hospodárení s finančnými prostriedkami a majetkom škôl.

Z podaní, ktoré nepatrili do pôsobnosti NKÚ SR sa prevažná väčšina týkala spotrebiteľských reklamácií, činnosti a rozhodovania súdov a správnych orgánov, problematiky nehnuteľností, bytov a služieb spojených s bývaním. NKÚ SR v súlade so zákonom o sťažnostiach tieto podania postúpil príslušným orgánom. Sťažovateľov o postúpení ich sťažnosti a o poslaní, resp. úlohách NKÚ SR v stanovenej lehote písomne informoval.

V roku 2008 NKÚ SR v rámci svojej kontrolnej pôsobnosti využil celkom 24 podaní na vykonanie kontroly, pričom niektoré ďalšie podania budú využité v roku 2009, resp. v ďalšom období.

2.7 Styk s verejnosťou

V roku 2008 venoval NKÚ SR osobitnú pozornosť skvalitňovaniu informovanosti verejnosti o poslaní a úlohách úradu a komunikácie smerom navonok a dovnútra. Úradu bolo v roku 2008 doručených 86 podaní, v ktorých občania najčastejšie žiadali informácie o výsledkoch z kontrolných akcií vykonaných v oblasti samosprávy a informácie súvisiace s postavením, pôsobnosťou a kompetenciami NKÚ SR. Všetky žiadosti občanov boli vybavené spôsobom a v lehote podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám a interných predpisov úradu. Okrem žiadostí o poskytnutie alebo sprístupnenie informácií občania žiadali NKÚ SR aj o odborné stanoviská, výklad niektorých zákonov alebo právnu radu.

NKÚ SR informoval verejnosť pravidelným zverejňovaním správ o výsledkoch kontrol na svojej internetovej stránke www.nku.gov.sk v časti „aktuality“ a štvrťročne v Spravodajcovi NKÚ SR. Úrad zároveň intenzívne spolupracoval s masovokomunikačnými prostriedkami, ich požiadavky vybavoval promptne a korektne. Na ich informovanie využíval najmä tlačové správy o činnosti, významných udalostiach a živote NKÚ SR. Oproti minulému roku sa tak zvýšil počet uverejnených článkov o 86,4 %.

NKÚ SR začal v roku 2008 spolupracovať najmä s odbornými a regionálnymi tlačenými médiami, prostredníctvom ktorých uverejňoval svoje výsledky kontrol, týkajúce sa najmä samosprávy, ale aj príspevky o princípoch fungovania a činnosti NKÚ SR. V súvislosti s prezentáciou úradu na verejnosti bol v roku 2008 vytvorený pre NKÚ SR design manuál, na základe ktorého boli postupne upravené úradné dokumenty a prezentačné materiály v súlade s jednotným vizuálnym štýlom úradu, aby bol nezameniteľne a jednoznačne vnímaný inštitúciami i verejnosťou.

V záujme rozšírenia informovanosti občanov uskutočnil NKÚ SR vo svojom sídle a vo svojich expozitúrach Deň otvorených dverí, na ktorom sa prezentoval ako moderná a otvorená inštitúcia, v ktorej sa uplatňujú nové myšlienky a progresívne postupy. Súčasťou tohto podujatia boli odborné prednášky, tlačová konferencia, slávnostné uvedenie heraldického emblému NKÚ SR, ocenenie zamestnancov pri príležitosti 15. výročia vzniku NKÚ SR a výstava fotografií zo života úradu.

Oproti predchádzajúcim rokom NKÚ SR skvalitnil v roku 2008 aj internú komunikáciu, v rámci ktorej boli zverejňované informácie týkajúce sa rokovania NR SR, vlády, informácie z oblasti verejných financií, daní, kontroly eurofondov, pôsobenia samospráv a informácie o činnosti a aktivitách samotného úradu aj prostredníctvom televíznej obrazovky umiestenej vo vstupnej hale NKÚ SR.

Deň otvorených dverí

Odborné prednášky

Tlačová konferencia

Výstava fotografií zo života úradu

Uvedenie heraldického emblému NKÚ SR

2.8 Medzinárodné aktivity

Vychádzajúc z potrieb zodpovedného plnenia úloh vyplývajúcich pre SR z členstva v EÚ v oblasti kontroly NKÚ SR podstatne zintenzívnil a skvalitnil spoluprácu s NKI v zahraničí. V súlade s medzinárodnými zmluvami sa aktívne podieľal na činnosti v medzinárodných kontrolných orgánoch, na činnosti Kontaktného výboru vedúcich predstaviteľov najvyšších kontrolných inštitúcií EÚ a EDA prostredníctvom svojich predstaviteľov a kontrolórov.

Svoje pôsobenie v týchto medzinárodných organizáciách NKÚ SR vykonával prostredníctvom 5 zástupcov delegovaných do výboru, podvýborov a pracovných skupín pôsobiacich v INTOSAI a 3 zástupcov v EUROSAI. Okrem toho sa zamestnanci úradu podieľali aj na činnosti 6 pracovných skupín Kontaktného výboru vedúcich predstaviteľov NKI členských štátov EÚ a EDA a 2 finančných kontrolných skupín pre INTERREG III.

V roku 2008 bolo uskutočnených celkovo 45 vyslaní 85 zamestnancov na zahraničné pracovné cesty a 11 prijatí 88 osôb zo zahraničia. Zahraničné pracovné cesty mali charakter stretnutí na najvyššej úrovni, stretnutí členov pracovných skupín v rámci INTOSAI, EUROSAI a Kontaktného výboru, seminárov a konferencií, stretnutí k medzinárodným kontrolám a iným pracovným oblastiam.

Vystúpenie na VII. Kongrese EUROSAI v Krakove

V rámci zahraničných aktivít bola významná účasť predsedu NKÚ SR na II. Kongrese EUROSAI v Krakove, kde v pozícii audítora účtov EUROSAI vystúpil so správou o audite účtov EUROSAI za uplynulé obdobie. Významné boli aj stretnutia vedúcich predstaviteľov NKI krajín V4+2 v Grazi a Kontaktného výboru v Luxemburgu, na ktorých vystúpil s prezentáciou plánu činnosti NKI členov Kontaktného výboru na rok 2009. Prednesený návrh Kontaktný výbor schválil formou rezolúcie.

Na základe princípu rotácie organizátora pracovných stretnutí v krajinách členov INTOSAI uskutočnil NKÚ SR v roku 2008 osobitne významné pracovné stretnutie kontaktných pracovníkov NKI členských štátov EÚ a Európskeho dvora audítorov a rokovanie Podvýboru INTOSAI pre oblasť kontroly súladu.

Vystúpenie na stretnutí vedúcich predstaviteľov NKI krajín V4+2 v Grazi

Stretnutie Kontaktného výboru v Luxemburgu

Veľmi dôležitú časť medzinárodných aktivít predstavovali pracovné stretnutia so zástupcami zahraničných NKI v súvislosti s organizáciou spoločných medzinárodných kontrol. Išlo najmä o pripravovanú kontrolu výstavby diaľnic, záverečné práce súvisiace s ukončením medzinárodných kontrol a podpis výsledných materiálov z medzinárodných kontrol vykonaných v oblasti životného prostredia, vzdelávania nezamestnaných osôb a kontroly fondov EÚ. Celkovo v roku 2008 bolo uzavretých 6 medzinárodných paralelných a koordinovaných kontrol.

V tomto roku bola realizovaná konkrétna spolupráca formou výmeny skúseností s Bundesrechnungshof Nemecko v rámci kontroly dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s verejnými prostriedkami poskytnutými na financovanie cestovného ruchu a s NKÚ Českej republiky v rámci prípravy kontroly vybraných projektov zameraných na aktívnu politiku trhu práce realizovaných v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje.

Podpis správ z medzinárodných kontrol v oblasti životného prostredia (jadrový odpad a tuhý odpad)

Medzinárodné aktivity úradu sa v roku 2008 postupne orientovali na oblasť vzdelávania v nadväznosti na existujúce a priebežne prijímané medzinárodné kontrolné štandardy. Napríklad v rámci prijatia zástupcov NKI Maďarska sa uskutočnil odborný seminár na tému výkonnostnej kontroly, na ktorú sa v roku 2009 budú orientovať viaceré kontroly NKÚ SR. Bola tiež dohodnutá rámcová spolupráca úradu s NKI Nórska a Maďarska v oblasti vzdelávacích aktivít s cieľom zvýšenia kvality a účinnosti kontrolnej činnosti úradu v nadväznosti na príslušné medzinárodné štandardy.

V intenciách požiadaviek smerujúcich k zníženiu výdavkov na zahraničné pracovné cesty, vyplývajúcich z uznesenia vlády č. 393 z 11. 06. 2008, úrad kládol dôraz na ich starostlivejší výber, pričom obmedzil svojou účasťou na medzinárodných aktivitách na nevyhnutnú mieru.

Podpis správ z medzinárodných kontrol v oblasti životného prostredia (ochrana vôd a ovzdušia)

Podpis správ z medzinárodných kontrol (fondy EÚ a oblasť zamestnanosti)

3 Hospodárenie a ľudské zdroje

3.1 Rozpočtové hospodárenie NKÚ SR v roku 2008

Zákonom č. 608/2007 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2008 boli pre NKÚ SR schválené, ako záväzné ukazovatele, príjmy vo výške 300 tis. Sk (9 958,18 EUR) a výdavky vo výške 221 629 tis. Sk (7 356,74 tis. EUR). Rozpočet výdavkov bol v priebehu roka upravený rozpočtovými opatreniami na sumu 211 575 tis. Sk (7 354,94 tis. EUR). V objeme celkových výdavkov boli zahrnuté aj prostriedky určené na investičné akcie NKÚ SR presunuté zo zdrojov roku 2006 a roku 2007 vo výške 14 358 tis. Sk (476,60 tis. EUR). Šesť rozpočtových opatrení, ktorými bol upravený zákonom schválený rozpočet, bolo vykonaných v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Skutočné čerpanie výdavkov bolo vo výške 209 065 tis. Sk (6 939,69 tis. EUR), čo predstavovalo 98,8 % plnenie, pri dosiahnutej úspore 2 510 tis. Sk (83,32 tis. EUR). Najväčší podiel, t.j. 80,4 % na čerpaní výdavkov predstavovali osobné náklady, a to mzdy 125 894 tis. Sk (4 178,92 tis. EUR), odvody do poisťovni 41 094 tis. Sk (1 364,07 tis. EUR) a bežné transfery 1 180 tis. Sk (39,17 tis. EUR). Prevádzkové výdavky sa podieľali 16,9 % na celkovom objeme čerpaných výdavkov, čo z hľadiska medziročného vývoja znamenalo zníženie výdavkov na cestovné, dopravné, opravy a údržbu a nájomné.

Kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 4 337 tis. Sk (143,96 tis. EUR), t.j. 2,1 % celkových výdavkov. Finančné prostriedky boli použité na obstaranie softvéru, nákup garážového boxu, služobných motorových vozidiel, regálového registratúrneho zariadenia, výpočtovej a telekomunikačnej techniky a projektovej dokumentácie k plánovanej rekonštrukcii budovy v Bratislave. V objeme skutočne čerpaných výdavkov boli zahrnuté aj prostriedky EÚ a prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR vo výške 1 149 tis. Sk (38,14 tis. EUR), ktoré boli použité na vzdelávanie zamestnancov NKÚ SR v oblasti výpočtovej techniky.

Príjmy rozpočtu NKÚ SR v hodnotenom období dosiahli výšku 623 tis. Sk (20,68 tis. EUR), čo predstavovalo 207,7 % pôvodne rozpočtovaných príjmov. Dôvodom tohto vysokého plnenia boli najmä príjmy získané z prenájmu školiaceho strediska v Bojniciach a bufetu v budove NKÚ SR v Bratislave.

Kapitola NKÚ SR dodržala všetky záväzné ukazovatele pre rok 2008 vrátane rozpočtových opatrení vykonaných v priebehu roka.

3.2 Vnútorý audit

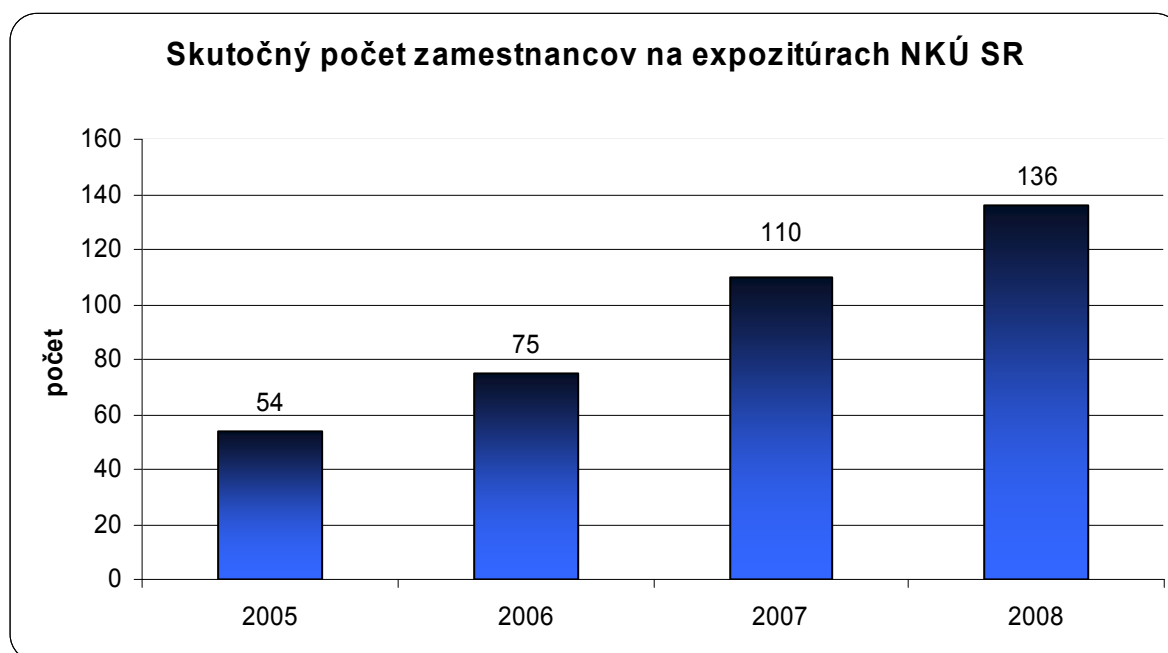
Vnútorý audítor NKÚ SR vykonal v roku 2008 v súlade so schváleným plánom činnosti vnútorného auditu následný audit realizácie odporúčaní prijatých na základe systémového auditu úplnosti, správnosti a účinnosti nastavenia vnútorného kontrolného systému NKÚ SR, audit efektívnosti a účinnosti vnútorných kontrol vrátane expozitúr NKÚ SR, týkajúcich sa finančného riadenia úradu a vnútorný audit dodržiavania postupov verejného obstarávania vykonaného úradom v rokoch 2006-2007. Okrem toho boli preskúmané riziká a okolnosti súvisiace s prípravou na zavedenie meny EURO.

V rámci plnenia úloh sa podieľal na pripomienkovaní pripravovaných materiálov, stanoviskách a koncepčných materiáloch týkajúcich sa metodiky a odbornej problematiky vnútorného auditu. Ročná správa o činnosti vnútorného auditu za rok 2008 bola vypracovaná v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite a predložená MF SR.

3.3 Ľudské zdroje

Limit počtu zamestnancov NKÚ SR na rok 2008 bol schválený uznesením Výboru NR SR pre financie, rozpočet a menu č. 166 zo dňa 19. júna 2007 v počte 309 osôb, čo predstavovalo zvýšenie počtu zamestnancov NKÚ SR oproti limitu určenému na rok 2007 o 20 osôb. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa v roku 2008 zvýšil aj počet systematizovaných miest na expozitúrach NKÚ SR zo 131 na 147 miest. Nárast počtu kontrolórov vykonávajúcich kontrolnú činnosť v regiónoch bol uskutočnený v nadväznosti na výrazné rozšírenie vecnej a osobnej kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR vo vzťahu k územnej samospráve, ktorá bola vykonaná v roku 2005.

Prehľad o skutočnom počte zamestnancov expozitúr NKÚ SR je uvedený v nasledujúcom grafe:

Z počtu 281 osôb bolo ku koncu roka 2008 zaradených v štátnej službe 263 zamestnancov, z toho v stálej štátnej službe 210 zamestnancov, v dočasnej štátnej službe 47 zamestnancov a v prípravnej štátnej službe 6 zamestnancov. Vo verejnej službe bolo

zaradených 18 zamestnancov. Organizačná štruktúra NKÚ SR je uvedená v prílohe tejto správy.

V záujme kontinuálneho zabezpečovania potrebnej kvality ľudských zdrojov venoval NKÚ SR aj v hodnotenom období osobitnú pozornosť postupnému skvalitňovaniu vekovej štruktúry svojich zamestnancov, čo sa prejavilo v znížení priemerného veku na 44 rokov k 31.12.2008 oproti roku 2005, kedy priemerný vek zamestnancov bol 48 rokov. Tento proces bol zákonite spojený s prijatím väčšieho počtu mladých zamestnancov, ktorí boli začlenení do kontrolného procesu.

Z uvedeného dôvodu bola aj v minulom roku venovaná zvýšená starostlivosť vzdelávaniu zamestnancov úradu. Pre tento účel bol zriadený samostatný útvar, ktorého základným poslaním je zabezpečenie systematického odborného rastu zamestnancov. Bola vypracovaná koncepcia vzdelávania, ktorá do tejto oblasti zaviedla ucelený systém. V uplynulom roku bolo realizovaných viac ako 90 vzdelávacích aktivít, z ktorých približne jedna tretina bola skupinového charakteru a dve tretiny boli individuálne vzdelávacie aktivity. Po prepočítaní bolo reálne využitých na vzdelávanie približne 20 dní na jedného zamestnanca, čo bolo v porovnaní s rokom 2007 viac ako trojnásobný nárast. Pozitívom bola úvodom spomenutá realizácia projektu poskytnutia technickej asistencie, čo okrem iného umožnilo venovať viac času vzdelávaniu a oboznamovaniu sa s niektorými novými postupmi v oblasti kontroly.

Zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne kontrolórov a zamestnancov NKÚ SR by mala napomôcť aj podpísaná dohoda o spolupráci medzi NKÚ SR a Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre, v rámci ktorej sa univerzita zaviala poskytnúť možnosť postgraduálneho a doktorandského vzdelávania pre zamestnancov NKÚ SR, špecializovanú vzdelávaciu - prednáškovú činnosť pre zamestnancov NKÚ SR na vybrané ekonomické okruhy, ako i odborné stanoviská, názory a poradenstvo.

Celkovému skvalitneniu vzdelávania a kontrolnej činnosti by mala napomôcť aj podpora práce kontrolórov prostredníctvom spoľahlivého pripojenia k informačným systémom kontrolovaných subjektov, orgánov štátnej správy a územnej samosprávy, vytvorenie databázy kontrolných akcií, kontrolných zistení, odporúčaní a správ z kontrol, ako aj databázy metodiky kontroly vychádzajúcej z medzinárodných noriem a štandardov.

V nadväznosti na to NKÚ SR plánuje implementáciu informačného systému na podporu svojich procesov. Realizácia tejto iniciatívy vychádza zo stratégie informatizácie verejnej správy plánovanej na roky 2009 až 2011. Cieľom tejto aktivity financovanej z operačného programu informatizácie spoločnosti je realizácia efektívneho a účinného postupu zavedenia projektu eGovernment v súlade s národnou koncepciou informatizácie verejnej správy a koncepciou rozvoja informatizácie systémov a komunikačných technológií v NKÚ SR.

Aj v roku 2008 boli finančné prostriedky použité na technické zhodnotenie administratívnych budov, čo sa pozitívne začína prejavovať v znižovaní bežných výdavkov.

4 Aktivity NKÚ SR plánované na roky 2009 - 2011

Vychádzajúc zo záverov prijatých na viacerých rokovaníach zástupcov NKI štátov EÚ, ako aj potrieb zlepšenia finančného riadenia fondov EÚ, bude NKÚ SR v roku 2009 orientovať svoju činnosť v podstatne väčšej miere ako doteraz kontrole čerpania a využívania

prostriedkov z fondov EÚ s prihliadnutím na kontrolu pripravenosti na čerpanie prostriedkov v rámci operačných programov v programovacom období 2007-2013. Podľa plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2009 je kontrole využívania európskych fondov vyčlenených viac ako 50% celkovej kontrolnej kapacity úradu. V budúcnosti bude v kontrolnej činnosti NKÚ SR venovať osobitnú pozornosť aj celospoločensky významným tematickým okruhom, na ktoré sú vyčlenené prostriedky z verejného rozpočtu, ktoré budú vykonávané formou kontroly výkonnosti. V roku 2009 sú zaradené do plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR napr. kontroly zamerané na problematiku rozvoja dopravnej infraštruktúry, životného prostredia a na sociálne otázky. NKÚ SR bude venovať pozornosť aj prevereniu systémovosti postupov pri nákupe výpočtovej techniky, licencií programového vybavenia a ich využitia.

V horizonte trojročného plánovacieho obdobia NKÚ SR počíta s výkonom kontrolných akcií, ktoré budú orientované na problematiku systémových otázok hospodárenia s verejnými financiami a otázky súvisiace s riešením problémov svetovej hospodárskej krízy. V súlade s požiadavkami poslancov NR SR bude NKÚ SR i v ďalších rokoch venovať trvalú pozornosť kontrolám plnenia opatrení prijatých na základe predchádzajúcich kontrol vykonaných NKÚ SR.

Záver

Zovšeobecnené poznatky z vykonaných kontrol poukázali na to, že v hodnotenom období boli na základe výsledkov kontroly prijaté opatrenia, ktoré prispeli k riešeniu zistených problémov. Výsledky viacerých kontrolných akcií ale ukázali, že v niektorých kontrolovaných oblastiach, resp. subjektoch boli naďalej zisťované nedostatky v oblasti hospodárenia s verejnými prostriedkami. Kontrolou plnenia opatrení boli zistené prípady neplnenia opatrení, resp. pretrvávanie nedostatkov, ktoré boli zisťované už pri kontrolách vykonaných v predchádzajúcich rokoch. Napriek zaznamenanému zlepšeniu činnosti vnútorného kontrolného systému boli v kontrolovaných subjektoch zistené nedostatky vo výkone vnútornej kontroly.

V záujme posilnenia vplyvu na riešenie uvedených nedostatkov bude NKÚ SR uplatňovať svoje kompetencie tak, aby účinnejšie napomáhal kontrolovaným subjektom a príslušným orgánom riešiť zisťované problémy.

Bratislava marec 2009

